

dasági munkásokra, napszámosokra a jelen törvény hatálya nem terjed ki s ezekre az 1876 : XIII. t.-cz., illetőleg az 1898 : II. t.-cz. szabályai alkalmazandók.

141. Az 1903. évi IV. törvényczikk:

„A kivándorlásról.“

I. FEJEZET.

A kivándorlásról általában.

1. §.

E törvény alkalmazása szempontjából kivándorlónak tekintetik az, a ki tartós kereset céljából bizonytalan időre külföldre távozik.

2. §.

A kivándorlás tekintetében a következő korlátozások állanak fenn :

a) azok, a kik a véderőtörvényben alapuló állítási- vagy szolgálati kötelezettség alatt állanak, csak az erre illetékes hatóságtól nyert engedélylyel vándorolhatnak ki ;

b) azok, a kik ellen szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény miatt bűnvádi eljárás van folyamatban, nemkülönben az elítéltek a büntetés végrehajtása előtt nem vándorolhatnak ki ;

c) kiskorúak csak atyjuk vagy gyámjuk által írásban adott és hatóságilag hitelesített beleegyezés mellett s a 15 éven alóli férfiszemélyek és a kiskorú nőszemélyek ebben az esetben is csak úgy vándorolhatnak ki, ha meg-

bizható, felnőtt személy kíséretében utaznak¹ s rendeltetési helyükön elhelyezésükről gondoskodva van; nem vándorolhatnak ki továbbá:

d) azok a szülők, a kik 15 éven alóli gyermeküket itthon hagyni szándékoznak a nélkül, hogy azok kellő gondozását biztosították;²

e) azok, a kik e rendeltetési helyig való utazáshoz szükséges pénzüsszeggel nem birnak vagy azon feltételeknek, a melyek abban az államban, hová kivándorolni akarnak, a bevándorlásra vonatkozólag meg vannak szabva, meg nem felelnek;

f) végül, a kik részére valamely külállam kormánya vagy valamely gyarmatosító vagy hasonló társulat vagy magánszemély által tervezett telepítés céljából egészen vagy részben ingyenes szállítás vagy a szállítási költség előlegezése helyezettett kilátásba.

3. §.

Minden kivándorlónak abba az államba szóló utlevéllel kell ellátva lennie, a melybe kivándorolni szándékozik.

¹ Ily 15 éven alóli férfiszemélyek és kiskorú nőszemélyek mindig hatósági bizonyítvánnyal tartoznak igazolni azon felnőtt személy kilétét, kinek kíséretében utaznak. — A kik ily bizonyítványt fel nem mutatnak, vagy nem a bizonyítványban megjelölt kísérelvel utaznak, a kivándorlásban meggátolandók. — (1905. évi 30.469. sz. belügyministeri rendelet.)

² Azon ismételt előfordult eset folytán, hogy egyes kivándorolni szándékozott szülők a törvény ezen pontjának rendelkezését olyképen igyekeztek kijátszani, hogy azon 15 éven alóli gyermekeiket, akiket itthon hagyni szándékoztak s a kiknek gondozását biztosítani kötelesek lettek volna, — utleveleikbe, mint velük együtt kivándorló utitársaikat jegyeztették be, azonban gondozásuk kellő biztosítása nélkül itthon hagyták: — a belügyminister 1907. május 14-én kelt 50.953. sz. rendeletével elrendelte, hogy a rendőrhatóságok mindazon kivándorlókat, kik az utleveleikbe bejegyzett fenti utitársak, vagyis 15 éven aluli kiskorú gyermekeik nélkül utaznak, tartóztassák fel és lakhelyükre utasítsák vissza, a tőlük bevonandó utleveleiket pedig a visszautasítás okának megjelölése mellett az azokat kiállított hatóságokhoz küldjék meg.

4. §.

A belügyminister gondoskodik, hogy a kivándorlók — kérelmükre — annak az államnak vagy vidéknek, hova kivándorolni szándékoznak, összes itt tekintetbe jöhető viszonyairól kimerítő és megbízható tájékoztatást nyerjenek.

5. §.

Felhatalmaztatik a belügyminister, hogy a kivándorlást olyan államba vagy országba, hol a kivándorlók élete, egészsége, erkölcse vagy vagyona komoly veszélynek van kitéve, általában, vagy csak bizonyos foglalkozásu egyénekre nézve ideiglenesen megtilthassa.

6. §.

Felhatalmaztatik a belügyminister, hogy a kivándorlást bizonyos meghatározott oly útvonalra vagy útvonalakra szoríthassa, a melyek az állami felügyelet és a kivándorlók érdekei megóvása szempontjából legmegfelelőbbeknek mutatkoznak.

II. FEJEZET.

A szállító-vállalkozók és meghatalmazottak.

7. §.

Annak, a ki kivándorlók szállításával akar foglalkozni, erre engedélylyel kell birnia.

Az engedélyt a belügyminister adja meg.

11. §.

A vállalkozó köteles szállítói dijszabályzatát a belügyministernek jóváhagyás végett bemutatni.

A jóváhagyott díjknál magasabb szállítási díj nem szedhető.

12. §.

Tilos a menetrendre, az ellátásra és a szállítási díjra vonatkozó hirdetményeken kívül, a kivándorlásra vonatkozó bármiféle felhívást, ismertetést közzétenni vagy egyeseknek szétküldeni.

Tilos továbbá úgy a vállalkozónak, mint bármely alkalmazottjának akár szóval, akár írásban a kivándorlásra csábítani, buzdítani, házról-házra járni, a kivándorlóktól a szállítási díjon felül bármely díjat vagy szolgáltatást követelni vagy elfogadni, és a kivándorlóknak előleget adni.¹

13. §.

A vállalkozó, a belügyminister engedélyével, üzletét helyettes által is gyakorolhatja és fióktelepet is állíthat fel. A fióktelepen helyettest kell alkalmazni.

A helyettes személyére nézve a belügyminister jóváhagyása kívántatik meg.

15. §.

A vállalkozó a szállítási szerződések megkötése céljából egy vagy több meghatalmazottat alkalmazhat.

Ily meghatalmazott alkalmazásához minden egyes esetben a belügyminister jóváhagyása szükséges.

17. §.

A meghatalmazott nem az általa megkötött szerződések mennyiségének arányában, hanem csak előre meghatározott rendes díjazásban részesíthető.

¹ Kivándorlást közvetítő hajós társaságnak, vagy ilyen társaság vagy vállalat megbízottjának kivándorlásra vonatkozó hirdetményeit községházakban vasuti állomásokon, korcsmákban és általában nyilvános helyiségeken és közhe-
lyeken kifüggeszteni tilos. (1907. április 24-én kelt 49.966/V. c) számú belügy-
ministeri rendelet.)

20. §.

A meghatalmazott működését csak személyesen gyakorolhatja és sem ő, sem hozzátartozója vagy alkalmazottja más vállalkozó részére vagy saját számlájára kivándorlási szállítási ügyleteket nem köthet.

Tilos a meghatalmazottnak, valamint bármely alkalmazottjának is a menetrendre, az ellátásra és a szállítási díjra vonatkozó hirdetményeken kívül a kivándorlásra vonatkozó bármiféle felhívást, ismertetést közzétenni vagy egyeseknek szétküldeni; tilos továbbá akár szóval, akár írásban a kivándorlásra csábítani, buzdítani, házról-házra járni, a kivándorlóktól a szállítási díjon felül bármily díjat vagy szolgáltatást követelni vagy elfogadni és a kivándorlóknak előleget adni.

III. FEJEZET.

A szállító-vállalkozó és a kivándorló közti jogviszony.

24. §.

A vállalkozó a kivándorlók szállítását csak megelőzőleg kötött írásbeli szerződés alapján eszközölheti.

25. §.

Útlevéllal el nem látott, valamint a 2. §-ban megjelölt egyének szállítására szerződést kötni tilos.

31. §.

A vállalkozó azokat az egyéneket, a kiket a 25. §-ban foglalt tilalom ellenére szállít ki, ingyen visszaszállítani köteles.

VI. FEJEZET.

Büntető határozatok.

44. §.

Kihágást követ el az a vállalkozó ~~vagy~~ helyettese :

1. a ki a 11. és 12. §. rendelkezéseit megszegi ;
 2. a ki, ha fióktelepe van, helyettest nem alkalmaz,
 vagy a ki helyettest vagy meghatalmazottat a belügy-
 minister engedélye, illetőleg jóváhagyása nélkül alkalmaz
 (13. és 15. §.);

3. a ki a 17., 24. és 25. §. rendelkezéseit megszegi ;

4. a ki a 27. §-ban megszabott kötelezettségeket
 megszegi, akkor is, ha ez külföldön történik.

Az esetben, ha a kihágást a helyettes követi el, és
 ez a vállalkozó tudtával történik, vagy ha a vállalkozó a
 körülményekhez képest reá háruló köteles felügyeletet
 elmulasztja, a helyettestel együtt a vállalkozó is bün-
 tetendő.

45. §.

Az a meghatalmazott, a ki a 20. és 25. §. rendel-
 kezéseit megszegi, kihágást követ el.

46. §.

Ki a 7., 13. és 15. §. szerint megkivánt engedély,
 illetőleg jóváhagyás nélkül kivándorlók szállításával, ille-
 tőleg annak közvetítésével foglalkozik, kihágást követ el.

Az ily engedély nélkül szállító vállalkozó és meg-
 hatalmazottak által küldött levelek, hirdetmények, nyom-
 tatványok és hajójegyek — az eljárásra illetékes hatóság
 által lefoglalandók és elkobzandók.

47. §.

A ki valamely gyülekezeten nyilvánosan szóval, vagy a ki nyomtatvány vagy irat terjesztése vagy közszemlére kiállítása által kivándorlásra buzdít.

48. §.

Kihágást követ el, a ki belügyministeri engedéllyel nem bíró vállalkozónak, vagy meghatalmazottnak a kivándorlásra vonatkozó hirdetményeit és közleményeit sajtó útján közzéteszi.

49. §.

Ebbe a törvénybe ütköző kihágási ügyekben — a mennyiben az nem nyomtatvány útján követtetett el — a rendőri büntető bíraskodást gyakorolják:

Első fokon:

kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetőleg szolgabíró;

rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány illetőleg helyettese, ezek akadályoztatása esetében a tanács által e részben megbízott tisztviselő.

Másodfokon:

kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsu városokban az alispán;

törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács.

Budapest székes fővárosban, valamint Ujpest és Rákospalota községekben első fokon a kerületi kapitányság, másodfokon a főkapitány vagy helyettese.

Harmadfokon:

a belügyminister.

A 47. §-ba ütköző kihágás esetében, a mennyiben

nyomtatvány útján követtetik el, az 1897. évi XXXIV. t.-cz. 15. §. II. pontjának megfelelően az esküdtbiróság, a 48. §-ba ütköző kihágás esetében pedig a kir. törvényszék, mint sajtóbíróság gyakorolja a bíraskodást.

VII. FEJEZET.

Záróhatározatok.

51. §.

E törvény életbeléptével az 1881. évi XXXVIII. t.-cz. és a kivándorlásra vonatkozólag kiadott összes rendeletek hatályon kívül helyezettnek.

52. §.

E törvény életbeléptetése idejének megállapításával és végrehajtásával a belügyminister bizatik meg.

142. A m. kir. belügyminister 1904. ápril 13-án kelt 40,000. számú körrendelete, a kivándorlásról szóló 1903. : IV. t.-cz. életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

Az 1903 : IV. t.-cz. 52. §-ában adott felhatalmazásnál fogva e törvényt folyó évi április hó 20-án léptetem életbe és végrehajtása tárgyában a mellékelt általános Utasítást bocsátom ki, mely a törvénnyel egyidejűleg lép életbe.

Ezen általános Utasítás kibocsátása alkalmával a következőket jelentem ki:

1. A törvény életbe léptének napjával hatályukat veszti a kivándorlási ügynökségekről szóló 1881 : XXXVIII. t.-cz. és a kivándorlási ügyre vonatkozólag eddig kiadott összes rendeletek.

2. Ugy a törvénynek, mint a végrehajtásra vonatkozó Utasításnak a szállító vállalkozó és alkalmazottaira, valamint a szállító vállalkozó és kivándorló közötti jogviszonyra vonatkozó részletes rendelkezései a dolog természeténél fogva főleg a tengeren túlra irányuló kivándorlásra vonatkoznak, egyéb rendelkezései azonban a

kivándorlásra általában, tehát a szárazföldön át irányuló kivándorlásra is alkalmazandók.

3. A törvény végrehajtása érdekében a most kiadott általános Utasításon kívül még négy részletes külön utasítás fog kiadatni és pedig :

a) egy a kivándorlókat szállító hajók minősége, biztonsága, berendezése, felszerelése és élelmi cikkek ellátása, hatósági vizsgálata és ellenőrzése, továbbá az utasok és hajószemélyzet orvosi vizsgálata, beteg egyének kizárása, végül a hajóra szállás, valamint a kivándorlóknak egészségi és erkölcsi védelme tárgyában a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg ;

b) a kivándorlóknak Fiumében leendő elszállásolása és ellátása tárgyában ;

c) a véderő-törvényben alapuló állítási és szolgálati kötelezettség alatt állók kivándorolhatása, végül

d) az útlevelekre és a kivándorlásra vonatkozó statisztikai adatgyűjtés tárgyában.

4. A törvény 5. §-ában megadott felhatalmazás alapján a Brasiliába való kivándorlást továbbra is eltiltom.

5. Átmenetileg a következőket rendelem :

a) Cunard Steam Ship Companynak kivándorlók szállítására 1903. évi november hó 24-én 112723 III-a szám alatt adott ideiglenes engedély megadásáig érvényben marad.

b) A nevezett társaság által megjelölt helyettes, a szállítási szerződések megkötésével megbízott és erre innen engedélyt nyert egyének működésüket, a törvény 15. §-ában megjelölt meghatalmazottaknak jóváhagyással leendő alkalmazásáig, a törvényben és a mellékelt Utasításban a meghatalmazottakra vonatkozó határozmányoknak megfelelőleg folytathatják.

Intézkedés történt egyidejűleg az iránt, hogy a „Cunard“ szállító vállalkozó meghatalmazottjait, tekintet nélkül a jelenleg alkalmazott megbízottjaira, záros határidő alatt a szükséges jóváhagyás kieszközlése végett hozzám jelentse be s ezeket a szükséges nyilvántartási könyvekkel lássa el.

c) A szállító vállalkozó további rendelkezésig köteles a kivándorlókat és pedig 15 tengeri mérföldet meg nem haladó sebességgel járó hajókon ; 12 éven felüli egyéneket 180 koronáért, 1—12 éves

gyermeket 90 koronáért, — 15 tengeri mérföldet meghaladó sebességgel járó hajókon: 12 éven felüli egyéneket 200 koronáért, 1—12 éves gyermekeket 100 koronáért, 1 éven alóli gyermekeket, ha felnőttek kíséretében utaznak, bármely hajón díjmentesen szállítani; köteles továbbá a kivándorlókat Fiumében két napon át díjtalanul elszállásolni és ételmezni.

Azon kivándorlók után, akik a hajó túltömöttsége miatt Fiuméből vasuton valamely más európai kikötőbe és onnan hajóval New-Yorkba szállítatnak a szárazföldön és tengeren való szállításért és ételmezésért együttvéve több viteldíj nem szedhető, mint a mennyi Fiuméből New-Yorkba van megállapítva.

d) A szállító vállalkozó és a meghatalmazottak által a törvény 23. §-a és az Utasítás 15. és 29. §§-ai szerint vezetendő könyvek folyó évi május hó 20-ig lesznek hitelesítés végett a belügyminiszterhez, illetve az utóbb idézett szakaszban megjelölt hatósághoz felterjesztendőek.

6. A vállalkozó, illetve helyettese köteles az Utasítás 34. §-ában megállapított szerződés mintának megfelelő nyomtatványokkal meghatalmazottait folyó évi május hó 20-ig ellátni, amely időn túl csakis az e mintának megfelelő nyomtatványok használandók.

7. Az útlevelek kiállítása és a kivándorlásra vonatkozó statisztikai adatok gyűjtése az ezekre vonatkozó külön rendeletek kibocsátásáig, az eddigi szabályok szerint történik.

Kötelességévé teszem ezek után az összes közigazgatási hatóságoknak, hogy a hatósági területükön a kivándorlási ügyet, annak minden egyes alakulását a legéberebb figyelemmel kísérik, azok okainak kipuhatolására törekedjenek s a kivándorlás által okozott vagy abból származható nemzeti, gazdasági, erkölcsi bajok és károk elhárítása s orvoslása iránt, amennyiben módjukban áll saját hatáskörükben intézkedjenek, különben pedig felettes hatóságukhoz felterjesztést tegyenek, de minden körülmények közt igyekezzenek a kivándorlókat jó tanácsokkal, jóakarató felvilágosításokkal a kivándorlásról lebeszélni.

Elvárom továbbá az összes hatóságoktól, hogy az esetre, ha a kivándorlás okai sem meg nem szüntethetők, sem a kivándorlás törvényes eszközökkel meg nem gátolható, sem a kivándorlók szándékuktól jó tanácsokkal, felvilágosításokkal el nem téríthetők,

legalább a legjobb tudomásuk s akaratukkal igyekezni fognak a törvény által kitűzött azt a célzt megvalósítani, hogy a kivándorlás úgy az állam, de meg inkább a kivándorlók érdekeinek legmegfelelőbb módon és irányban bonyolítottassék le. Különösen kötelességüknek ismerjék pedig, hogy a nem engedélyezett szállító-vállalkozók titkos ügynökeinek működése lehetetlenné tétessék, azok kinyomoztassanak és szigoruan megbüntessenek, az engedélyezett szállító-vállalkozó meghatalmazottai pedig éberen ellenőriztessenek, hogy működésük szorosan a törvény és mellékelt Utasítás korlátai között maradjon és semmi esetre se fajuljon kivándorlásra való csábítássá.

143. A m. kir. belügyminister 1904. április 13-án kelt 40.000. számú rendeletével kiadott „Utasítás a kivándorlásról szóló 1903: IV. törvénycikk végrehajtása tárgyában.

I. FEJEZET.

Általános rendelkezések.

A kivándorló.

1. §.

A törvény 1. §-a szerint — a törvény alkalmazása szempontjából — kivándorlónak tekintendő az, a ki tartós kereset céljából bizonytalan időre külföldre távozik.

Hogy egyes esetekben tényleg kivándorlás forog-e fenn, ezt vagy az illető nyilatkozata alapján, vagy a körülményekből következtethetőleg a hatóság határozza meg.

Kivándorlás védelmezhető:

a) ha valaki mint III. osztályú (fedélközi) utas Európán kívüli államba utazik;

b) ha valaki vagy mint szerződött ipari munkás, szegődött házi és gazdasági cseléd, vagy bármely más, huzamos és bizonytalan ideig tartó kereset céljából európai államba utazik.

Nem tekinthetők kivándorlóknak:

1. azok, kik nem kereset céljából, hanem csak kedvtelés,

tanulás stb. végett utaznak külföldre, ha a külföldön tartózkodás hosszabb időre terjed is;

2. a b) alatt felsorolt foglalkozásúak közül, a hazai vállalatok és magáncégek által időszakai munkára külföldre kiküldött tisztviselők és munkások, továbbá az időszakai gazdasági munka (aratás, favágás, földmunka stb.) teljesítésére külföldre utazók.

2. §.

A törvény 3. §-a szerint minden kivándorlónak abba az államba szóló útlevelel kell ellátva lennie, amelybe kivándorolni szándékozik, hogy ekként a hatóságok előzetesen értesüljenek, kik és honnan szándékoznak kivándorolni s nem forog-e fenn a kivándorlást gátló valamely körülmény.

Útirány.

3. §.

A törvény 6. §-ában adott felhatalmazásnál fogva a tengeren túli kivándorlás irányául első sorban a Fiumén át vezető útvonal jelöltetik ki és a kivándorlók szállítására vonatkozó engedély egyelőre csakis ezen útvonalra adatik.

Más, Magyarországon kívül fekvő kikötőkön át vezető útvonalak csak az esetben jelöltetnek ki, ha a kivándorlók Fiumén át nem volnának elszállíthatók. Ezen útvonalak mindenkor az illető vállalkozó részére adott engedélyben fognak megjelöltetni.

Ha valaki a kijelölt útvonaltól eltérőleg más irányban szándékozik tengeren túlra kivándorolni, ebben kényszereszközökkel meg nem gátolható ugyan, azonban az ilyen egyént saját érdekében figyelmeztetni kell, hogy az útvonalon felmerülhető károsításokkal és megrövidítésekkel szemben a magyar hatóságoknak nem áll módjában a kivándorlókat oly támogatásban és védelemben részesíteni, mint a minő részükre a kijelölt útvonalon biztosítva van.

5. §.

A rendőri hatóságok, ezek közegei, valamint a csendőrség kötelesek szigorúan ellenőrizni, hogy a kivándorlásban korlátozottak ki ne vándorolhassanak, a kivándorlók pedig szabályszerű útlevelel (3. §.) el legyenek látva.

Azok a kivándorolni szándékozók, kikre nézve a 2. §-ban felsorolt gátló körülmények forognak fenn, vagy akik útlevéllal nem bírnak, az ország határának átlépésében megakadályozandók. A katonaszökevények a legközelebbi katonai állomásparancsnoksághoz, — a büntett vagy vétség miatt nyomozás alatt állók, vagy ilyenekért elítéltek, körözöttek, a legközelebbi kir. ügyészhez vagy járásbíró-sághoz, — kihágás miatt elzárásra ítélték az illetékes rendőri hatósághoz őrizet alatt kísérendők; a többiek pedig vagy saját költségükön vagy — ha megfelelő pénzüsszeggel nem rendelkeznek — kényszerútlevéllal, esetleg toloncúton, lakóhelyükre visszaállítandók. Mindezekről a vasuti és hajójegyeket is el kell venni és további eljárás végett a belügyminiszterhez felterjeszteni.

6. §.

A belügyminiszter azon államoknak, a hova Magyarországból a kivándorlás irányul, éghajlati, kereseti és minden olyan viszonyáról, melyek a kivándorlókat érdekelhetik, megbízható adatokat szerez be.

Az általános érdekű adatok, valamint a figyelmeztető és tiltó rendelkezések a belügyminister által a hivatalos lapok útján fognak a hatóságokkal közölni; az egyes államokra vonatkozó részletes adatok és ismertetések pedig külön fognak kinyomtatni és az útlevéll kiállításával megbízott hatóságoknak megküldetni.

Ezen ismertetések csakis a kivándorolni szándékozók kérelmére szolgáltatandók ki. A kérelem, amelyben megjelölendő az állam, melyről az értesítés kívántatik, az útlevéll kiállításával egyidejűleg, vagy azt követőleg írásban vagy szóval terjeszthető elő és az ismertetés lehetőleg az útlevéllal együtt kézbesítendő.

Az ismertetés kiszolgáltatásáért díj nem szedhető.

II. FEJEZET.

Szállító-vállalkozó s alkalmazottjai.

A szállító-vállalkozók. A szállítás alapfeltétele.

7. §.

Szállító-vállalkozónak tekintendő az, ki kivándorlók szállításával üzletszerűen foglalkozik.

Kivándorlók szállításával csak a belügyminiszter által adott engedéllyel lehet foglalkozni.

A szállítási engedély tartalma.

9. §.

Az engedély vagy az ország egész területéről, vagy csak annak egy meghatározott részéből bizonyos külföldi országokba, ország-részekbe, vagy egyes helyekre, a tengerentúli szállításnál pedig csak bizonyos kikötőhelyekre való szállításra adható.

Az engedélyről okirat állítandó ki.

Ha a szárazföldi és tengerentúli szállítás ugyanazon szállító-vállalkozó eszközli, az engedélyokiratban a szárazföldön való szállításra vonatkozó engedélyt külön fel kell tüntetni.

Az engedélyokiratban az engedélyért a szabályszerű bélyeg-díjon felül a kivándorlási alap javára évenként fizetendő díj állapítandó meg.

A szállító-vállalkozó joga és kötelessége.

11. §.

Az engedély alapján joga van a vállalkozónak önkéntes kivándorlókkal — a törvény és ezen Utasítás korlátai között — szállítási szerződéseket kötni és ebből kifolyólag a kivándorlók részére hajójegyeket kiadni, forgalomba hozni, ilyeneket, valamint vasúti menetjegyeket közvetlenül vagy meghatalmazottja útján a kivándorlóknak elárusítani.

Joga van továbbá a menetrendre, az ellátásra és a szállítási díjra vonatkozó hirdetményeket közzétenni vagy szétküldeni.

Tilos azonban ezeken kívül a kivándorlásra vonatkozó bármiféle felhívást, ismertetést közzétenni vagy egyeseknek szétküldeni; úgyszintén tilos a vállalkozónak vagy bármely alkalmazottjának akár szóval, akár írásban a kivándorlásra csábítani, buzdítani, házról-házra járni, a kivándorlóktól a szállítási díjon felül bármily díjat vagy szolgáltatást követelni vagy elfogadni és a kivándorlóknak előleget adni.

A szállító-vállalkozó helyettese.

20. §.

A vállalkozó a belügyminister engedélyével üzletét helyettes által is gyakorolhatja és fióktelepet állíthat fel, a melyen helyettest kell alkalmazni.

21. §.

A helyettes teljes joggal és felelősséggel képviseli a vállalkozót hatóságok és magánosokkal szemben.

22. §.

A vállalkozónak a helyettes alkalmazására és a fióktelep felállítására adott engedély, valamint a helyettes személyére vonatkozó jóváhagyás a belügyminister által bármikor megszorítható vagy megvonható.

Meghatalmazottak.

23. §.

A vállalkozó a szállítási szerződések megkötésének közvetítésére egy vagy több meghatalmazottat alkalmazhat. Ilyennek alkalmazásához azonban mindig a belügyminister jóváhagyása szükséges és e jóváhagyás előtt a meghatalmazott működését meg nem kezdheti.

24. §.

Állami, törvényhatósági és községi tisztviselők és alkalmazottak, lelkészek és tanítók meghatalmazottak nem lehetnek.

25. §.

A meghatalmazott működése mindig csak egy bizonyos törvényhatóság vagy bizonyos törvényhatóságok területére terjedhet ki.

Ugyanazon a területen ugyanannak a vállalkozónak csak egy meghatalmazottja működhetik.

26. §.

A vállalkozó meghatalmazottjának kivándorlási üzletkörében végzett minden cselekményért magánjogilag felelős.

27. §.

A meghatalmazott működése arra terjed ki, hogy a hozzá önként forduló kivándorolni szándékozókka a szállításra vonatkozó szerződést a belügyminister által kiadott szerződési minta szerint megkötheti. Útlevéll el nem látott egyénekekkel azonban szerződést kötni tilos.

28. §.

A meghatalmazott a menetrendre, az ellátásra és a szállítási díjra vonatkozó hirdetmények közzéteheti vagy azokat az önként hozzáfordulók részére megküldheti.

Tilos azonban a meghatalmazottnak a fentiekén kívül a kivándorlásra vonatkozó bármiféle felhívást ismertetést közzétenni vagy egyeseknek szétküldeni; tilos továbbá akár szóval, akár írásban a kivándorlásra csábítani, buzdítani, házról-házra járni, a kivándorlóktól a szállítási díjra felül bármely díjat vagy szolgáltatást követelni vagy elfogadni és a kivándorlóknak előleget adni.

E tilalom kiterjed a meghatalmazottnak bármely alkalmazottjára is és ha a fenti cselekményt ilyenek mégis elkövetnék, ezért magánjogilag minden tekintetben a meghatalmazott felelős.

A meghatalmazott működését csak személyesen gyakorolhatja és sem ő, sem családtagjai, hozzátartozója vagy alkalmazottja más vállalkozó részére vagy saját számlájára kivándorlási szállítási ügyleteket nem köthet.

32. §.

A meghatalmazott működését a belügyminister bármikor megszüntetheti, vagy korlátozhatja.

III. FEJEZET.

A szállító-vállalkozó és a kivándorlók közti jogviszony.*A szerződés.*

33. §.

A vállalkozó a kivándorlók szállítását csak az ezekkel előzőleg megkötött írásbeli szerződés alapján teljesítheti. Szerződés csak útlevéll ellátott kivándorlóval és csak abba az államba, illetőleg

azon útvonalon leendő szállításra köthető, amelybe illetőleg amelyre való szállítás engedélyezve van.

Tilos útlevéllal el nem látott, valamint olyan egyénekkal szállítási szerződést kötni, kik a törvény 2. §-a szerint a kivándorlásban korlátozva vannak.

42. §.

Ha 25-nél több kivándorló egy csoportban vasúton szállittatik, a vállalkozó köteles melléjük egy jártas kísért adni.

43. §.

Ha a kivándorló útközben megbetegszik, köteles a vállalkozó őt ingyenes orvosi ápolásban részesíttetni, a szükséges gyógyszerekkel ingyen ellátni, elhalálozás esetén pedig az eltemetésről gondoskodni.

Panaszok és azok elintézése.

52. §.

A kivándorlók a vállalkozó, illetőleg helyettese, a meghatalmazott s a hajóvezető vagy az elszállásolással foglalkozók ellen törvényben vagy rendeletekben megállapított kötelességeiknek meg nem tartása és visszaéléseik miatt panaszt emelhetnek:

1. a községi elüljáráságnál, főszolgabirónál, rendőrkapitánynál;
2. Fiumében a rendőrhataláságnál és a kir. kormányzóságnál;
3. külföldön az osztrák-magyar konzulátusnál.

A panasz vagy írásban vagy szóval terjeszthető elő s ez utóbbi esetben arról jegyzőkönyv veendő fel.

V. FEJEZET.

Hatóságok.

A belügyminiszter.

55. §.

A kivándorlási ügyekben való intézkedés joga végső fokon a belügyminisztert illeti.

58. §.

A kivándorlási tanács székhelye Budapest s üléseit a belügy-miniszteriumban tartja.

A tanácsot ülésre az elnök vagy helyettese hívja össze.

59. §.

Az ülést az elnök vagy helyettese vezeti ; előadóját a belügy-ministerium tisztviselői karából a belügyminister nevezi ki.

A tanács üléséről jegyzőkönyv veendő fel, melynek vezetésével a belügyminister a belügyministeriumnak valamelyik tisztviselőjét bizza meg.

A tanács irodai teendői a belügyministeriumban láttatnak el.

A közigazgatási hatóságok teendői a kivándorlás körül.

62. §.

A közigazgatási hatóságok általában kötelesek saját területükön a kivándorlási mozgalmat folyton éber figyelemmel kísérni, a kivándorlás okait kipuhatolni és az annak megszüntetésére vagy korlátozására vezető eszközöket felderíteni ; a kivándorlás által okozott vagy abból származható nemzeti, gazdasági — erkölcsi — és egyéb bajok felismerése után azoknak elhárításáról vagy enyhítéséről saját hatáskörükben gondoskodni, illetőleg a szükséges intézkedésre a felsőbb vagy alsóbb hatóság figyelmét felhívni.

64. §.

Az I-ső fokú rendőri hatóság kötelessége :

a) oly egyéneket, kik útlevéllel nem birnak, vagy a törvény valamint ezen Utasítás 2. §-ában felsorolt valamely oknál fogva ki nem vándorolhatnak, a kivándorlásban meggátolni. E végből különösen az iránt köteles intézkedni, hogy a határszéli átkelési helyeken és a közlekedési csomópont képező községekben, valamint az ezekkel szomszédos községekben úgy a vasuti, mint a közúti vonalak folyton felügyelet alatt tartassanak, a kivándorlási szándékkal gyanusítható egyének igazolásra szólíttassanak és az útlevéllel nem bírók, vagy különben rendőrileg kifogás alá esők feltartóztassanak ;

b) a kivándorlásra csábitókat és engedélylyel nem bíró vállalkozók ügynökeit kinyomozni és megbüntetni, az ezek által küldött levelek, nyomtatványok és hajójegyek tekintetében a törvény 46—48. §-ai, illetőleg ezen utasítás 67—70. §-ai értelmében eljárni;

c) az engedélyt nyert vállalkozó meghatalmazottjainak működését ellenőrizni;

d) a fontosabb és felsőbb intézkedést igénylő esetekről feleltes hatóságának jelentést tenni.

65. §.

A községi előljáróság:

a) az útlevél iránti kérelem benyújtásakor igyekszik a fél kijelentése, vagy mások meghallgatása és az észlelt körülmények alapján megállapítani, vajjon kivándorlási szándék forog-e fenn és ha igen, nem ütközik-e ez a törvény és ezen Utasítás 2. §-ában felsorolt valamely akadályba, illetőleg az ott kívánt feltételeknek elég van-e téve;

b) ha tudomására jut, vagy gyanuja támad, hogy a községben valaki kivándorlásra csábit vagy kivándorlást közvetít, erről a főszolgabírónak haladéktalanul jelentést tesz;

c) hasonlóképp jár el, ha értesére jut, hogy valaki a községből útlevél nélkül szándékozik kivándorolni;

d) a kivándorlóknak az útlevél megszerzése iránt és egyéb irányban felvilágosítást ad;

e) a hozzájuttatott szerződéseket gondosan megőrzi.

VI. FEJEZET.

Büntető eljárás.

66. §.

A törvényben és ebben az Utasításban foglalt rendelkezések megszegése vagy be nem tartása miatt a kihágások és ezek büntetései a törvény 44—48. §-aiban vannak megállapítva. A büntetések ezen Utasításban a vállalkozóra, helyettesre, hajóvezetőre, meghatalmazottra vonatkozó résznél vannak külön-külön felsorolva.

67. §.

A kivándorlási kihágásokban a rendőri büntető bíraskodást, amennyiben a kihágás nem nyomtatvány útján követtetett el, a törvény 49. §-ában felsorolt közigazgatási hatóságok gyakorolják.

A mennyiben a törvényben megállapított kihágások sajtó vagy nyomtatvány útján követettek el, a feljelentés az illetékes királyi ügyészséghez teendő át.

A közigazgatási hatóságok a hatáskörükbe tartozó kihágások elbírálásánál a rendőri büntető bíraskodást szabályozó utasítás szerint járjanak el.

E kihágások miatt az eljárás soronkívül teendő folyamatba és a lehető leggyorsabban fejezendő be.

68. §.

Az engedélyvel nem bíró akár bel-, akár külföldi szállító-vállalkozók, meghatalmazottak és ügynökök által küldött levelek és hajójegyek a rendőri hatóságok által minden esetben mint bűnfelek lefoglalandók és elkobzandók.¹

Az engedélyvel nem bíró külföldi vállalkozók, meghatalmazottak vagy ügynökök által külföldről küldött hirdetmények és nyomtatványok, ha a büntetőjogi felelősséggel tartozók ellen, vagy azért, mert külföldön laknak, vagy más okból a büntető eljárás nem tehető folyamatba, a rendőri hatóság által lefoglalandók. Az így lefoglalt hirdetmények és nyomtatványok elkobzás és megsemmisítés kieszközlése végett haladéktalanul az azon hely szerint illetékes királyi ügyészséghez küldendők be, melynek területén a lefoglalás történt.

Ha a kihágást nyomtatvány vagy sajtó útján az országban lakó vagy tartózkodó bel- vagy külföldi követte el, tehát a mikor

¹ A kivándorlóknál talált és nem engedélyezett szállító vállalatok hajóira szóló u. n. prepaidek (előre váltott hajójegyek) oly esetekben, midőn a kivándorolni szándékozók a náluk levő iratokból, vagy egyéb alkalmas módon kimutatják, hogy ezen jegyeket valamely hozzátartozójuk, (rokonuk) vette számukra, vagy ha a kivándorló a birtokában levő okmányokkal beigazolja, hogy ő az Északamerikai-Egyesült-Államok, vagy bármely más idegen állam polgára, — el nem kobozhatók. — (1904. évi november 10-én kelt 109.701. számú belügyministeri rendelet.)

a sajtóügyi megtorló eljárás egy bizonyos sajtójogilag felelős személy ellen megindítható, a kihágást megállapító nyomtatvány vagy sajtótermék lefoglalásának kieszközlése és a további megtorló eljárás folyamatba tétele iránt az a királyi ügyészség keresendő meg, melynek területén a kérdéses nyomtatvány vagy sajtótermék terjesztett.

Ha azonban az eljáró rendőri hatóságnak tudomása van arról, hogy ugyanazt a nyomtatványt már más hatóság lefoglalta, illetőleg a lefoglalás kieszközlése és a megtorló eljárás folyamatba tétele végett a kir. ügyészséget már megkereste: akkor nem a saját területére illetékes, hanem ahhoz a kir. ügyészséghez küldendőek be a nyomtatványok, illetőleg intézendő a megkeresés, amely ennek a másik hatóságnak területén illetékes.

69. §.

Szigorú kötelessége a rendőri hatóságoknak, hogy a levelek lefoglalása és elkobzása körül a legnagyobb óvatossággal, körültekintéssel és olykép járjanak el, hogy az zaklatássá vagy a levéltitok jogosulatlan megsértésévé ne fajuljon.

Oly esetekben tehát, amidőn az a gyanú merül fel, hogy a levél tiltott felhívást, nyomtatványt vagy hajójegyet tartalmaz, az eljáró rendőri hatóság mindenekelőtt a gyanu alaposága iránt szerezzen magának meggyőződést. Alapos a gyanu, ha a levél ismert és engedélylyel nem bíró vállalkozó, ügynök vagy meghatalmazott pecsétjével, bélyegzőjével vagy feliratával van ellátva; ha a levél ilyen külső jellel nem is bír, de az azon város, kikötő vagy községből jön, ahonnan kivándorlók szállíttatnak tengerentúlra, vagy ahol kivándorlók szállításával foglalkozó vállalkozók, ügynökök és meghatalmazottak székhelyei vannak, vagy ha a kivándorlás tilos közvetítésének gyanuja alatt állóknak avagy ez utóbbiak által olyan egyéneknek küldetnek, akikről foglalkozásuknál, műveltségi fokuknál fogva indokoltan feltételezhető, hogy rendszeres levelezést nem folytatnak és hogy ennél fogva velők levelezéseket csakis a kivándorlásra csábítás vagy buzdítás céljából folytathatnak.

70. §.

Ha a rendőri hatóságnak elegendő bizonyítéka vagy adata van arra, hogy a zárt borítékban tiltott hirdetmények, nyomtatvá-

nyok vagy hajójegyek vannak, azokat, amennyiben még nem kézbesítették, az illető posta- és távirdahivataloknál, amennyiben pedig már kézbesítették, a címzetteknek szabályszerű határozattal foglalja le.

A postahivatal által kiszolgáltatót, valamint a címzettnek lefoglalt zárt levél a címzett, vagy ennek távollétében valamelyik felnőtt családtagja jelenlétében bontandó fel. Ez eljárásról jegyzőkönyv veendő fel.

Az esetre, ha a levél vagy annak melléklete kihágást vagy más büntetendő cselekményt bizonyító adatot nem tartalmaz, az a címzettnek visszaadandó és e körülmény a levél keltének és feladási helyének megjelölésével külön kitüntetendő.

Egyebekben a lefoglalás és elkobzás mikénti foganatosítása iránt a bűnvádi perrendtartás életbeléptetése alkalmával kibocsátott 130.000/99. B. M. számú Utasítás vonatkozó rendelkezései irányadók.

144. A kivándorlás irányítása és ellenőrzése tárgyában kiadott, 1904. évi június 25-én kelt 64.041. számú belügyministeri rendelet.

A kivándorlásról szóló 1903: IV. t.-cz. 6. §-ában adott felhatalmazásnál fogva a törvény végrehajtása tárgyában kiadott utasítás 4. §-ában a tengeren túli kivándorlás irányául első sorban a Fiumén át vezető útvonalát jelöltem ki és kijelentettem, hogy a kivándorlók szállítására engedélyt egyelőre csakis ezen útvonalra fogok adni.

Időközben a liverpooli „Cunard Steam Schip Company Limited“ nevű hajózási társasággal kötött szerződésben a Fiume és New-York közötti közvetlen és rendes összeköttetést akként biztosítottam, hogy ezen útvonalon a Magyarországból Észak-Amerikába irányuló kivándorlás akadálytalanul és biztosan lebonyolítható; biztosítottam továbbá, hogy a kivándorlók úgy a behajózás előtt Fiumében, mint útközben a hajókon az egészség és tisztaság követelményeinek megfelelően legyenek elhelyezve és lehetőleg eddigi életmódjuknak megfelelő jó és elegendő ételmezésben részesüljenek.

A „Cunard Steam Ship Company“ hajójárait tényleg már

huzamosabb idő óta meg is indította s az által használt hajók nemcsak Fiumében állanak szigorú hatósági ellenőrzés alatt, de külképviseletünk kezei által megérkezésök alkalmával New-Yorkban is megvizsgáltattak s ez alkalommal úgy a hajók berendezése, mint az utasok elhelyezése és ellátása kifogástalannak találtatott.

Minthogy tehát a magyarországi kivándorlóknak Fiumén át való elszállítása megfelelően biztosítva van és más útvonalra ez idő szerint szükség nincsen, a kivándorlás irányául kizárólag ezen útvonalat jelölöm ki és ez idő szerint csakis az ezt az útvonalat „Magyar-amerikai vonal“ elnevezés alatt fentartó Cunard-féle gőzhajózási vállalatnak adtam kivándorlók szállítására engedélyt, s az ország területén csakis az ezen vállalat által alkalmazott meghatalmazottak vannak jogosítva a kivándorlást közvetíteni, illetőleg a kivándorolni szándékozókkal szerződéseket kötni.

Bár a kivándorolni szándékozókat az útirány megválasztásában megkötni és őket a fiumei útvonal használatára kényszereszközökkel szorítani ezuttal sem szándékozom, mindamellett úgy a magasabb állami, mint a kivándorlók jól felfogott magán érdekében nagy súlyt helyezek arra, hogy a kivándorlók, hacsak lehet, ezen útvonalat vegyék igénybe.

Mert eltekintve a fiume—new-yorki útvonal fentartásának politikai és nemzetgazdasági fontosságától, a kivándorlók ezen útvonalon a következő előnyökben részesülnek:

a) ha 10-en felüli csoportokban utaznak Fiuméba, a vasuton oly kedvezményekben részesülnek, mint a csoportosan utazó munkások.

b) Fiumében szállítási vállalkozó által két napon át ingyen elszállásoltatnak és elláttatnak,

c) a hajón kisebb csoportokban, egészséges és tiszta helyiségekben szállásoltatnak el,

d) a hajón bőségesen és eddigi életmódjuknak lehetőleg megfelelően ételmeztetnek,

e) úgy a hajón, mint a kivándorlási házakban és szállodákban a kiszolgáló személyzet, valamint az ápolók között többen vannak, akik magyarul vagy más nálunk használt nyelven is beszélnek s így a kivándorlók kívánságait és panaszait bármikor elmondhatják,

f) az utazás egész tartama alatt a magyar kormány és a magyar hatóságok felügyelete és védelme alatt állanak, minek folytán mindenféle hatósági zaklatástól, a nyelvismeret hiányából származó különböző hátrányoktól és kellemetlenségektől, az ügynökök és hajósvállalatok visszaéléseitől és kizsákmányolásától megkímélve maradnak,

g) még Amerikában is partraszállásuk után az ott létesített magyar intézmények közvetítésével azonnal útbaigazításban, gyámoltásban és segélyben részesülhetnek.

Mindezen előnyök, ha kivándorlóink nem az engedélyezett, hanem más hajósvállalat hajóin utaznak, reájuk nézve elvesznek.

Kétségtelennek tartom tehát, hogy ha kivándorlóink minden befolyásolás nélkül választanának az útirányok között, a fiúmeit választanák, és hogy sokan még sem így tesznek, azt részben a megszokásnak és a körülmények nem ismerésének, részben és legfőbbképen a nem engedélyezett szállító vállalkozók által nagy számban alkalmazott ügynökök még mindig meg nem bénított, sőt még fokozott működésének kell tulajdonítanom.

Ilyen körülmények között azon fontos célok elérése, melyeket a törvényhozás intencióinak megfelelőleg magam elé tűztem nagy részben attól függ, hogy a hatóságok teljes odaadással teljesítsék kötelességöket.

A cél első sorban a kivándorlás lehető csökkentése, s a kivándorlásra való reábeszélés vagy csábítás üldözése. Ezen szempontból szigorúan örködniök kell a felett, hogy az engedélyezett kivándorlási meghatalmazottak a törvény korlátai között maradjanak, a titkos ügynökök működése pedig a legerélyesebben üldözendő s a kivándorolni szándékozók minden irányban felvilágosítással látandók el.

Felhivom ennél fogva a címet, hogy

(Csak a vármegyei alispánoknak)

a községi előljáróságot és a rendezett tanácsú városok rendőrkapitányait és a járási főszolgabirákat

(Csak a városi polgármestereknek)

a rendőrkapitányi hivatalt

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének)

utasítsa, hogy a kivándorolni szándékozókát első sorban a hazában való megmaradásra igyekezzenek rábírni, azokat pedig, kik ezen szándékuktól el nem téríthetők, sem a kivándorlásban a törvény által akadályozva nincsenek, úgy az útlevél iránti kérelem előterjesztése, mint a velük való egyéb érintkezés alkalmával is a fiumei útvonal előnyeire figyelmeztessék, erre nézve nekik minden felvilágosítást és útbaigazítást adjanak meg, illetőleg az illető kivándorlási meghatalmazotthoz utasítsák, figyelmeztessék továbbá a nem engedélyezett útvonalak használatából eredhető hátrányokra és arra, hogy a hatóságok részéről minden intézkedés megtételére a végből, hogy az ország határát útlevél nélkül el ne hagyhassák és hogy a nem engedélyezett hajósvállalatok hajójegyei elkoboztassanak, s végül, hogy az útlevelőkben kijelölt útíránytól eltérni nem szabad.

Újból figyelmeztetendők azonban az összes hatóságok s ezek közegei, hogy ezen eljárásukban a felvilágosítások megengedhető határait át ne lépjék s szigorúan tartózkodjanak attól, hogy eljárásuk a kivándorlásra való csábítássá vagy annak előmozdításává fajuljon.

A felvilágosításokért és útbaigazításokért akár a kivándorlótól, akár a szállító vállalkozótól vagy meghatalmazottjától bárminemű díjazást elfogadni tilos.

Ha a kivándorolni szándékozók önként, a fiumei utírányt választották, ezen útírány már az útlevél-lapba feljegyzendő és az útlevélben is kitüntetendő, s utasítandók a kivándorlók ellenőrzésére hivatott összes hatóságok és közegek, hogy az útlevél ellenőrzése alkalmával arra is figyelemmel legyenek, hogy az útlevélben mily útírány van kijelölve, és ha a kivándorló az útlevélben megjelölt útíránytól eltért volna, tovább utazásában tartóztassák fel s az útlevélben megjelölt útvonal betartására utasítsák.

Felhivom továbbá címet, hogy a rendőri hatóságokat ismételve utasítsa, hogy az engedélylyel nem bíró hajósvállalatok ügynökei után a legerélyesebben nyomozzanak s kinyomozásuk esetén ellenük szigorúan járjanak el, az ily hajósvállalatoktól származó hajójegyekkel vagy hajóutalványokkal, levelekkel, hirdetményekkel és nyomtatványokkal szemben pedig a f. évi 40.000. sz. a. kiadott

Utasítás¹ 68., 69. és 70. §-aiban foglalt rendelkezések értelmében és kellő gyorsasággal járjanak el.

Hogy azonban egyrészt a fiumei útirány biztosítható, másrészt a nem engedélyezett vállalkozók és ügynökök működése sikeresen meg legyen akadályozható, elengedhetetlen, hogy a kivándorlók — amint ezt a végrehajtási Utasításnak különösen 5. és 64. §-ai rendelik — a hatóságok és csendőrség által szigorúan ellenőriztessenek.

Szándékozom ennél fogva az ország nyugati és északnyugati határain fekvő átkelési pontokon, valamint az ország belterületén fekvő azon csomópontokon, amelyeken át a kivándorlók nagyobb számban útjukat veszik, azok ellenőrzését esetleg külön hatósági közegek kirendelése által már legközelebb rendezni, és erre nézve részletes utasítást kibocsátani. De addig is a kivándorlásról szóló törvény és végrehajtási utasítás fent hivatkozott rendelkezéseinek szigorú végrehajtását meg kell követelnem.

Felhivom tehát címet arra is, hogy

(Csak Árva, Moson, Nyitra, Pozsony, Sáros, Sopron, Trencsén és Zemplén vármegyék alispánjainak)

az illető főszolgabirákat, illetőleg városi rendőrkapitányokat, valamint községi előljáróságokat utasítsa, hogy a határszélen vagy annak közelében fekvő vasuti állomásokat — amennyiben pedig a kivándorlók ezen vasuti állomásokat az ellenőrzés meghiusítása végett elkerülni szokták, a közelükben levő közlekedési utakat is.

(A többi vármegyék alispánjainak)

a főszolgabirákat, illetőleg városi rendőrkapitányokat, valamint a községi előljáróságokat utasítsa, hogy azon útvonalakat, melyeken át a kivándorlók utazni szokták, különösen pedig a vasúti csomópontokat.

(A városi polgármestereknek)

a városi rendőri hatóságát utasítsa, hogy ez a vasuti pályaházat.

¹ Lásd: Magy. Rend. Tára, 1904. évf., 125. o.

(Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének)

állandóan éber felügyelet alatt tartásák, evégből az állomásokon többször személyesen is megjelenjenek, vagy más tisztviselőt is küldjenek ki, ott gyanusaknak észlelt vagy a vonatkísérő személyzet által ilyeneknek jelzett egyéneket és csoportokat utazási céljuk felől kérdezzék ki, útleveleik és hajójegyeik felmutatására szólítsák fel, az útlevél nélkül, vagy hamis útlevéllel utazókat tartóztassák vissza s velük a végrehajtási utasítás 5. §-a értelmében járjanak el, a náluk talált és nem engedélyezett szállító vállalkozók hajóira szóló jegyekkel, hajójegyutalványokkal szemben a f. évi 40.000. sz. a. kiadott Utasítás 68., 69. és 70. §-ai értelmében járjanak el.

Végül midőn címet is ezen rendeletem szigorú fogyanatosításának ellenőrzésére felhivom, egyszersmind értesitem, hogy a magyar királyi csendőrséget ezen tárgyban egyidejűleg megfelelően utasítom ; a kereskedelemügyi minster urat pedig megkerestem az iránt, hogy a vasuti közegek a kivándorlás ellenőrzésében a köz-igazgatási hatóságokat támogassák akkép, hogy a kivándorlókat útközben figyelemmel kísérjék, és ha azt észlelnék, hogy azok útlevél nélkül, vagy nem engedélyezett hajóvállalat jegyeivel, avagy nem az útlevélen kijelölt útvonalon utaznának, erről a vasuti vonalon fekvő állomásokon szolgálatot teljesítő hatósági közegeket, illetőleg csendőrséget táviratban már előre értesítsék.

145. Az 1903. évi VI. törvényczikk:

„Az útlevélügyről.”

1. §.

A magyar korona országainak területén való tartózkodáshoz és utazáshoz, valamint az állam határán való átkeléshez útlevél rendszerint nem szükséges.

2. §.

A ministerium felhatalmaztatik, hogy háború esetén vagy ha az állam vagy valamely részének biztonsága,

vagy valamely állammal szemben a viszonzosság megkívánja, az útlevel-kötelezettséget az állam egész területére vagy bizonyos részére, illetőleg a határszélre vagy ennek valamely részére ideiglenesen elrendelhesse, úgyszintén, hogy az útlevelet valamely külföldi államba való utazáshoz kötelezővé tegye, avagy az állam határán való átkeléshez a fegyveres erő kötelékébe tartozó egyének részére útlevelek kiadását egyáltalában beszüntesse.

3. §.

Magyar állampolgárok részére — kérelmük folytán — a 6. §-ban megjelölt hatóságok külföldre szóló útlevelet állítanak ki.

4. §.

Megtagadható az útlevel kiadása azoktól:

a) a kik a külföldre való utazásban a véderőtörvényen alapuló állítási vagy szolgálati kötelezettségük teljesítése tekintetéből, a fennálló szabályok értelmében korlátozva vannak;

b) kik ellen szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény miatt bűnvádi eljárás van folyamatban, nemkülönben az elítéltektől büntetésük végrehajtása előtt.

Nem nyerhetnek útlevelet kivándorlás czéljából azok, kik ebben a kivándorlásról szóló törvény által korlátozva vannak.

5. §.

Kiskorúak, gyámság vagy gondnokság alatt állók részére csak törvényes képviselőjük beleegyezésével állítható ki útlevel.

6. §.

Útlevel kiállítására jogosult hatóságok:

I. Magyarországon:

1. vármegyében s rendezett tanácsú városban az alispán ;

2. törvényhatósági joggal felruházott városban a rendőrkapitány ;

3. a budapesti székesfővárosi magyar királyi államrendőrség hatósága alá tartozó területen a főkapitány ;

4. Fiumében és kerületében a királyi kormányzó.

II. Horvát-Szlavonországokban :

1. az országos kormánynak közvetlen alárendelt városokban a rendőri hatóság főnöke ;

2. a többi városokban és községekben az alispán.

7. §.

Az útlevél kiállítására az előző szakaszban megnevezett hatóságok közül az a hatóság illetékes, melynek területén a folyamodó rendes lakhelylyel bír ; ha pedig külföldön lakik, az a hatóság, melynek területén utolsó rendes lakhelye volt ; vagy ha a magyar korona országai területén egyáltalában nem lakott, az a hatóság, melynek területén községi illetőséggel bír.

8. §.

Az Ő Felsége személye körüli m. kir. minister, továbbá a külügyi képvisellel megbizott cs. és kir. hatóságok, valóságos consuli hivatalok, az önálló és azok a tiszteletbeli consulátusok, melyeknél valóságos tisztviselő van alkalmazva, szintén jogosultak külföldön tartózkodó magyar állampolgárok részére — aggálytalan esetekben — útlevelet kiállítani, illetve a lejárt útlevél érvényét meghosszabbítani.

9. §.

Az útlevelek teljesen azonos alakú, a magyar korona országai egyesített czimerének rajzával ellátott nyomtatványokon állíttatnak ki; és pedig Magyarországon magyar és francia, Horvát-Szlavonországokban horvát és francia nyelven.

10. §.

Az útlevélnek legalább is a következő adatokat kell tartalmaznia: az utazó nevét, annak megjelölését, hogy az illető magyar állampolgár, továbbá állását vagy foglalkozását, lakhelyét korát, személyleírását, annak az államnak vagy világrésznek megjelölését, hová az utazás terveztetik, továbbá az esetleges utitársaknak nevét, korát, személyleírását s az útlevél tulajdonosához való viszonyát, végül útlevél érvényességének időtartamát.

Ugyanabban az útlevélben, mint útitársak csak az egy háztartásban élő családtagok vehetők fel; nem tényleges szolgálati viszonyban lévő katonák azonban feltétlenül külön útlevéllal látandók el.

11. §.

A tényleges katonai szolgálatban lévő továbbá tengeri hajókon alkalmazott egyének utazásaira nézve fennálló szabályok ezentúl is érvényben maradnak.

12. §.

Az útlevél érvényességének időtartama rendszerint egy év, kivételes esetekben legfeljebb három év.

13. §.

Magyarországban a belügyminister és Horvát-Szlavonországokban a bán a határszél közelében lakók részére az átkelés tekintetében könnyítéseket tehetnek.

15. §.

Kihágást követ el:

A ki hamisított, vagy más nevére szóló útlevelet használ, útlevelét másnak használatára átengedi, magára vagy útítársaira nézve hamis bejelentést tesz.

A ki a 2. §. értelmében elrendelt útlevélkötelezettség esetében útlevél nélkül az állam területén, illetve annak meghatározott részében utazik, vagy a határon ki- vagy belép.

E kihágási ügyekben a rendőri büntető bíraskodást gyakorolják:

1. Első fokon: kis- és nagyközségekben a főszolgabíró, illetve, illetőleg szolgabíró, rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban a rendőrkapitány, illetőleg helyettese, ezek akadályoztatása esetén a tanács által e részben megbízott tisztviselő.

Másodfokon: kis- és nagyközségekben és rendezett tanácsú városokban az alispán, törvényhatósági joggal felruházott városokban a tanács.

Harmadfokon: a belügyminister.

3. A határrendőrség hatósági területén az elsőfoku rendőri büntető bíraskodást a határszéli rendőrkapitány gyakorolja.

146. A m. kir. belügyministernek 1904. július hó 26-án kelt 70,000. sz. körrendelete, az útlevélügyről szóló 1903: VI. t.-czikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

A m. kir. ministerium 1904. évi július hó 1-én hozott minis-
tertanácsi határozattal elrendelte, hogy az útlevélügyről szóló 1903:
VI. t.-czikk 1904. évi augusztus hó 1-én lép életbe.

E törvény végrehajtására vonatkozó „Utasítás” kibocsátása

alkalmával, mely a törvénnyel egyidejűleg lép életbe, a következőket jelentem ki ;

1. A törvény életbeléptének napjával hatályukat veszti az útlevelügyre vonatkozólag eddig kiadott összes rendeletek.

2. A m. kir. ministerium ugyancsak folyó évi július hó 1-én hozott határozatával a Romániával és Szerbiával szemben eddig fennállott útlevel-kötelezettséget továbbra is elrendelte. Az említett államok határán tehát további rendeletig a be- és kilépés, úgy a magyar állampolgároknak, mint külföldieknek csak útlevellel, vagy az „Utasítás” 28. §-ában megjelölt „Határszéli igazolvány”-nyal, illetőleg „Határszéli közlekedési igazolvány”-nyal engedhető meg.

Ez az útlevel-kötelezettség az „Utasítás” 28. §-ának 4., 5., 7. és 8. §-aiban felsorolt egyének részére engedélyezett kedvezményt nem érinti.

3. A Braziliába való kivándorlás a 40.000/1904. B. M. sz. rendelettel eltiltatván, kivándorlás céljából Braziliába szóló útlevel nem állítható ki.¹

3. §.

Útlevel csak magyar állampolgárok részére állítható ki.

147. A m. kir. belügyministernek 1904. évi 70.000. sz. rendeletével kiadott „Utasítás az útlevelügyről szóló 1903: VI. t.-cikk végrehajtása tárgyában.”

Általános rendelkezések.

1. §.

Az 1903. VI. t.-cikk 1. §-a kimondja, hogy a magyar korona országainak területén való tartózkodáshoz és utazáshoz, valamint az állam határán való átkeléshez útlevel rendszerint nem szükséges.

Ezen rendelkezésből kifolyólag rendszerint sem a magyar állampolgároktól, sem külföldiektől nem követelhető, hogy magukat akár midőn az országban tartózkodnak akár midőn annak határát átlépik, útlevel felmutatásával igazolják.

Ezen rendelkezéstől eltérőleg útlevel felmutatása követelendő

¹ Lásd a Cs. 16. jelzetű utasítás 98. lapoldalát.

1. magyar állampolgártól :

a) ha oly külföldi államba akar utazni, ahová a ministerium a törvény 2. §-a alapján ezt az utazáshoz kötelezővé teszi ;

b) ha kivándorlás céljából megy külföldre (1903: VI. t.-cz. 3. §.)

2. úgy a magyar állampolgártól, mint külfölditől :

ha az ország határszélének azon részén akar átlépni, vagy az állam területének azon részén kíván tartózkodni, vagy átutazni, melyre nézve az útlevel-kötelezettséget a ministerium elrendelte.

2. §.

Ha az útlevel-kötelezettség az állam egész területére vonatkozik, úgy a határon, mint az ország területén bárhol, — ha csak a határszél átlépésre szól, a határszálen, — ha pedig az ország bizonyos területére vonatkozik, ezen terület átlépésénél, vagy ezen területen belül bárhol követelhető az útlevel felmutatása.

10. §.

Minden útlevel kiállítása iránti kérelemről akár írásban, akár szóval terjesztetett az elő, az A. minta szerinti „Útlevel-lap“ állítandó ki.

Az „Útlevel-lap“-ot kis- és nagyközségekben az előjáróság (a bíró és jegyző), rendezett tanácsú és törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint Fiumében a rendőri hatóság, a székesfővárosi m. kir. államrendőrség hatósága területén a főkapitányság állítja ki.

Az „Útlevel-lap“ egyes rovatai a kérelmező által a hatóság előtt bementett adatok, vagy a felmutatott, illetőleg a kérvényhez csatolt okmányok felhasználásával akként töltendő ki, hogy azok alapján az útlevel a kellő pontossággal legyen kiállítható.

Az esetben, ha a fiumei kir. kormányzó vagy az alispán közvetlenül állit ki útlevelet, az „Útlevel-lap“ a kir. kormányzónál, illetőleg az alispánnál állítandó ki.

21. §.

Ha kiderül, hogy valamely útlevel csalárd úton eszközöltetett ki, vagy ha a tulajdonosára nézve oly körülmények állottak be, melyek miatt az útlevel kiadása meg lett volna tagadandó (pl.

ellene bünvádi eljárás indított), az illetékes hatóság az útlevelet érvénytelennek nyilvánítja és bevonja.

Ezen érvénytelenné nyilvánítás a hivatalos „Rendőri Közlöny”-ben s a körülményekhez képest más alkalmas módon (pl. a határszéli hatóságok értesítése útján) is közzéteendő.

Az útlevel alakja és tartalma.

22. §.

Az útlevel alakját a belügyminister állapítja meg. A megfelelő bélyeggel ellátott útlevel-nyomtatványokat a pénzügyminister állítja elő s azok a kiállításra jogosított hatóságok által a székhelyükön levő m. kir. állampénztáraknál (adóhivataloknál) szerzendők be. Ugyanott cserélendők be a megrongált vagy hasznavehetetlenné vált útlevel-nyomtatványok is.

Más útlevel-nyomtatványt használni, vagy azt máshol beszerezni, mint az illetékes hatóság székhelyén levő m. kir. állampénztárnál (adóhivatalnál), — nem szabad.

23. §.

Az útlevel tartalmát a törvény 10. §-a határozza meg.

Az útlevel-nyomtatványok magyar és francia nyelven pontosan s olvashatóan töltendők ki.

A tulajdonos vezeték- és utónevén kívül, ha több hasonló nevű egyén volna a községben vagy városban, a személyazonosság megállapíthatása végett annak netáni mellékneve, esetleg az „idősb” vagy „ifjabb” jelzők is beirandók.

A személyleírás lehetőleg pontos legyen s a feltűnő tulajdonságok a különös ismertető jelek rovatában röviden és szabatosan legyenek feltüntetve.

24. §.

A kivándorlók útlevelében külön feltüntetendő, hogy az utazás célja kivándorlás és tengerentúli kivándorlás esetén megjelölendő még az az útirány (kikötő) is, melyet a kivándorló követni akar.

25. §.

Az útlevel érvényének időtartama rendszerint egy év. Ha azonban a fél kívánja, vagy ha állítás- és katonakötelezettség szempontjából, avagy az igazságszolgáltatás érdekében az illetőnek ennyi időre való távolléte nem mutatkozik megengedhetőnek, az rövidebb időben is megállapítható.

Egy évnél hosszabb, de három évet semmiesetre meg nem haladó időre a fél kérelme folytán csak akkor állítható ki az útlevel, ha a fél huzamosabban szándékozik külföldön oly helyeken tartózkodni, hol az útlevel megújítása nehézségekkel járna s ha ez ellen állítás- vagy katonakötelezettség teljesítése tekintetéből sem forog fenn akadály.

26. §.

Ugyanegy útlevelben mint útítársak csak az egy háztartásban élő családtagok jegyezhetők be.

Nem tényleges szolgálati viszonyban levő katonák azonban, habár kiskorúak s az útlevel tulajdonosával a fenti viszonyban állanak is, mint útítársak más útlevelébe fel nem vehetők, hanem ezeknek külön útlevelet kell szerezniök.

Az útítársaknál is megvizsgálandó, hogy nem forog-e fenn ezekkel szemben is az útlevel kiállítását gátló körülmény.

27. §.

Az útlevel-nyomtatványban megjelölt helyen a kiállítás helye, keltének éve, hónapja és napja bejegyzendő; az útlevel a kiállító által hivatali állásának feltüntetése mellett sajátkezűleg aláírandó s az útlevelet átfűző zsinór a hivatalos pecséttel lepecsételendő.

Kivételes rendelkezések.

28. §.

1. A cs. és kir. közös hadseregnek tényleges szolgálatban álló havidíjas, illetőleg ideiglenesen szabadságolt legénységi állománybeli egyének részére a külföldre szóló útleveleket a cs. és kir. közös hadügyminiszter állítja ki és ugyanő eszközölteti az ily útleveleknek láttamoztatását az illető külföldi osztrák-magyar képviseleti hatóságok által, míg a m. kir. honvédség tényleges állo-

mányú havidíjas, — illetőleg ideiglenesen szabadságolt legénységi állománybeli egyénei részére az útleveleket a honvédelmi minister felhívása folytán a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitánya állítja ki és ugyanő eszközölteti azoknak láttamoztatását az illető osztrák-magyar képviseleti hatóságnál.¹

A tényleges szolgálatban álló katonák részére kiállított útlevelbe az illetékes katonai hatóság engedélye, illetőleg megkeresése alapján bejegyzendő az is, hogy külföldön az egyenruha és fegyver viselése megengedtetik-e vagy sem.

2. A tengeri hajókon alkalmazottak részére az útlevelet teengerész-szolgálati könyvek pótolják.

Ezeket a rendes útlevel kiállítására jogosított s az illető alkalmazott lakhelye szerint illetékes hatóság által adott tengeri utazási engedélyek alapján a fiumei tengerészeti hatóság állítja ki.

Az engedély megadásánál az útlevel elnyerése tekintetében fennálló határozmányok tartandók szem előtt.

3. A szerb és román határszéltől 40 kilométeren belül eső községek azon lakója részére, ki illetékes községi előljárósága által a D) alatti minta szerint kiállított bizonyítvánnyal igazolja, hogy vagyontalan napszámos, munkás, vagy hogy a szokásos napszámot meg nem haladó keresetben élő oly községi lakos, ki ingatlan vagyon utána tiszta földadó fejében 7 koronát meg nem haladó összeget fizet, vagy hogy marhatenyésztésből élő oly határszéli lakos, akinek személyes kereseti adója 12 koronát meg nem halad, — a belügyminister által hattárrendőri teendőkkel megbízott határszéli hatósági közegek az E) minta szerint bélyegmentes „Határszéli úti igazolvány“-t állíthatnak ki, mely igazolvány az illetőt 8 napon belül, egyszeri ki- és belépésre jogosítja fel.

A fenti kategóriába nem eső lakosoknak rendes útlevelet kell szerezniök.

¹ Csendőrlégénységnek külföldről szóló szabadság és ezen célból útlevel kiállítása iránti kérelmei a Cs.—1. jelzetű utasítás 31. §. 11. pontjában előírt módon a honvédelmi miniszterhez terjesztendőek fel. — Az útleveleket a honvédelmi minister felhívására a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitánya állítja ki és ugyanő eszközli annak az illető külföldi képviseleti hatóságok általi láttamoztatását is. — (1905. november 15. kelt 10.098./eln. számú honvédelmi ministeri rendelet.)

Kivételesen azonban a Romániával és Szerbiával határos vármegyék alispánjai és törvényhatósági joggal felruházott városok rendőrkapitányai olyanoknak is állíthatnak ki „Határszéli úti igazolványt“, kik a vármegye, illetőleg város területén csak ideiglenesen tartózkodnak, ha személyüket s azt kellőleg igazolják, hogy az úti igazolvány kiállítása ellen akadály nem forog fenn, s hogy utazásuk célja csak szórakozás vagy fontos és halasztást nem tűrő üzleti ügy. Az ily igazolványok bélyegkötelesek (2 korona) s a bélyeg a kérelmező által szerzendő be.

Azok részére, a kik a törvény értelmében külföldre szóló útlevelet nem nyerhetnek, „Határszéli úti igazolvány“ sem állítható ki.

Nem láthatók el ily igazolvánnyal a kiskorú nőszemélyek sem, hanem ezeknek rendes útlevelet kell szerezniök.

4. A Romániával határos határállomásokon alkalmazott állami vármegyei és községi közegek, ezek családtagjai és cselédjei élelmi cikkek és egyéb szükségleteik beszerzése végett minden úti igazolvány nélkül utazhatnak a szomszédos állami élelmi piacczal bíró legközelebbi községbe.

A viszonyoknál fogva az említett célból hasonlóan utazhatnak a magyar állam területére a román határszéli állomásokon alkalmazottak, illetőleg ezeknek családtagjai vagy cselédjei.

5. A Vercziorovai lakosok, ha magyar hatósági közegek előtt mint ilyenek ismeretesek s velük szemben nem forog fenn valamely gyanu, a határon szabályszerű igazolvány nélkül is átjöhetnek Orsovára.

A 4. és 5. pontban engedélyezett kedvezmények mellett közlekedők azonban a határrendészet kezelésével megbízott közegek által éber figyelemmel kísérendők és a netáni visszaélések megakadályozandók.

6. A határigazítás tárgyában Romániával kötött és az 1888: XIV. t.-cikkbe becikkelyezett szerződés XI. cikke értelmében a szomszédos állam területébe átment fekvőségek birtokosai a szolgálatukban levőkkel és háznépükkel együtt jogosítva vannak fekvőségeiknek a határvonal által elválasztott egyik részéből annak másik részébe közlekedni, gazdasági eszközeikkel, munkásaikkal, szerszámaikkal stb. oda-vissza szabadon járni-kelni, tekintet nélkül

arra, hogy a birtok részben az egyik, részben a másik állam területén fekszik-e.

Az ezen kedvezményt élvezők az alispán által kiállított személyiségüket és foglalkozásukat feltüntető „Határszéli közlekedési igazolvány“-nyal kötelesek magukat ellátni. Ez az igazolvány a szomszéd romániai hatóság részéről is láttamozandó és a határhatóságok kivánságára előmutatandó. Az igazolvány az *F.* alatt mellékelt minta szerint állítandó ki.

7. A vasuti és közuti csatlakozás tárgyában Romániával kötött s az 1891:XL. t.-czikkbe becikkelyezett egyezmény XIX. cikke szerint a két államvasuti hivatalnokaitól és állami képviselőitől, ha ezen minőségüket akár egyenruha, akár felebbvalóik bizonyítványa által igazolják, midőn az említett egyezményből eredő szolgálat következtében a határt átlépik, útlevél vagy egyéb úti igazolvány nem követelhető.

8. A Magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság, valamint az Első Duna gőzhajózási társulat orvosai és alkalmazottai szolgálati vagy munkakönyvük, vagy ha ez nincs kéznél, az őket kiküldő parti kapitány vagy ügynökség által kiállított igazolvány mellett, az ezen társulatok által alkalmazott napszámosok pedig a kijelölt társulati tisztviselő által bemutatott névsor alapján léphetnek ki és jöhetnek vissza a határon.

A. minta (10. §.)

vármegye.
járás.

Útlevel-lap.

város
község

Az útlevelet kérő	neve	állása vagy foglalko- zása	családi állapota	lakhelye esetleges illetőségi (születési) helye	kora	vallása	katonai állítási és szolgálati kötele- zettségi viszonya	utazásának (oka) czelje	hova utazik? tengerentúli kivándorlás esetén, mely kikötőből?	Személyleírása								Az útlevelet kérő sajátkezű aláírása vagy annak megjegy- zése, hogy nem tud írni		
										termete	arca	haja	szakáll, bajusza	szeme	szája	otrra	különös is- mertetőjele			
Az útitársak																				

Az útlevel kiadása ellen sem a véderő törvényen alapuló állítási vagy szolgálati kötelezettség, sem bűnvádi, sem kivándorlási tekintetből, vagy más okból akadály fenn nem forog.

Kelt 19..... évi hó n.

Látta:

(P. H.)

Kiállította:

(P. H.)

D. minta. (28. §. 3. p.)

Községi bizonyítvány.

..... község alulírt előjárósága
bizonyítja, hogy községünkbeli
vagyonatlan napszámos, munkás oly határszéli lakos, ki: ingatlan vagyona
marhatenyésztésből élő ezen keresete után
után tiszta földadó fejében 7 koronát meg nem haladó összeget fizet.
személyes kereseti adó fejében 12 koronát

Kiutazása, illetőleg az általa kért határszéli úti igazolvány
kiadása ellen akadály nem forog fenn.

Kelt 19 évi hó n.

P. H.

községi (kör) jegyző.

községi bíró.

E. minta. (28. §. 3. p.)

..... szám.

A kiállító hatóság vagy közeg
megnevezése.**Határszéli úti igazolvány**

..... magyar állampolgár részére.

Állása, foglalkozása :

Szeme :

Lakhelye :

Orra :

Kora :

Szája :

Termete :

Különös ismertető jele :

Arcza :

Sajátkezű aláírás :

Haja :

Szakálla, bajusza :

Vele utazik:

Érvényes 8 napra.

..... 19

..... hó

P. H.

A m. kir. belügyminister felhatalmazásából:

F. minta. (28. §. 6. p.)

..... szám.

..... vármegye alispánja.

Határszéli közlekedési igazolvány

..... magyar állampolgár részére.

Állása, foglalkozása :

Születési helye :

Illetőségi helye :

Lakhelye :

Születési éve :

Termete :

Arcza :

Haja :

Szeme :

Szakálla, bajusza :

Orra :

Szája :

Különös ismertető jele :

Sajátkezű aláírása :

Érvényes : 19 évi hó -ig.

Kelt 19 évi hó n.

P. H.

A m. kir. belügyminiszter felhatalmazásából

.....
alispán,

P. H.

A román hatóság láttamozása :

148. A m. kir. belügyministernek 1904. július hó 26-án kelt 71,500 számú rendelete. „A határforgalom ellenőrzése, útlevelek vizsgálata, úti igazolványok kiállítása és a forgalmi adatok gyűjtése“ tárgyában.

A határszéli hatóságok és közegek feladata.

1. §.

A Romániával és Szerbiával határos határszéli rendőri hatóságok és a belügyminister által a határforgalom ellenőrzésével külön megbízott állami és törvényhatósági közegek feladata:

- a) a határon átkelők figyelemmel kísérése és a határforgalom ellenőrzése,
- b) a határszéli úti igazolványok kiállítása,
- c) útlevelek és úti igazolványok vizsgálata,
- d) határforgalmi adatok gyűjtése.

Határon való átkelés.

2. §.

A) Kilépés.

1. Magyar állampolgároknak Romániába és Szerbiába a kilépés csakis útlevéllel vagy „Határszéli úti igazolvány“-nyal, illetőleg „Határszéli közlekedési igazolvány“-nyal engedhető meg. (Lásd: az Utasítás E) és F) mintáit.)

2. Külföldi állampolgárok szintén csak a saját hatóságuk által kiállított útlevelek vagy egyéb utazásra jogosító igazolvány mellett léphetnek ki.

B) Belépés.

1. Magyar állampolgároktól a belépésnél ugyanazok az igazolványok követelendők, melyek a kilépésre nézve megállapítottak.

2. Külföldiek belépése csak útlevelek vagy úti igazolványok alapján engedhető meg.

3. §.

Az Utasítás 28. §-ának 4., 5. és 7. pontjában foglalt rendelkezések szerint útlevél vagy úti igazolvány nélkül közlekedhetnek a határon át:

a) a román és magyar határállomásokon alkalmazott állami — vármegyei — és községi közegek, ezek családtagjai és cselédjei élelmi cikkek beszerzése végett a szomszédos állam élelmi piacczal bíró legközelebbi községébe;

b) a vercziorovai lakosok Orsovára, ha a magyar hatósági közegek előtt ismeretesek és velük szemben nem forog fenn valami gyanu;

c) a magyar és román államvasut hivatalnokai és állami képviselői, ha ezen minőségüket akár egyenruha, akár felebbvalóik bizonyítványa által igazolják.

A magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság, valamint az Első Dunagőzhajózási társulat orvosai és alkalmazottjai pedig az Utasítás 28. §-ának 8. pontja szerint szolgálati vagy munkakönyvük, vagy ha ez nincs kéznél, az őket kiküldő parti kapitány vagy ügynökség által kiállított igazolvány mellett, végül az ezen társulatok által alkalmazott napszámosok a kijelölt társulati tisztviselő által bemutatott névsor alapján léphetnek ki és jöhetnek vissza a határon.

Határszéli úti igazolványok és azok kiállítása.

4. §.

Az Utasítás 28. §-ának 3. pontja alapján a román és szerb határszéltől 40 kilométeren belül eső községek azon lakója részére, ki illetékes községi előljárósága által az Utasításhoz mellékelt *D*) minta szerint kiállított bizonyítvánnyal igazolja, hogy vagyontalan napszámos, munkás, vagy hogy a szokásos napszámot meg nem haladó keresetből élő oly községi lakos, ki ingatlan vagyona után tiszta földadó fejében 7 koronát meg nem haladó összeget fizet, vagy hogy marhatenyésztésből élő oly határszéli lakos, akinek személyes kereseti adója 12 koronát meg nem halad: az Utasításhoz csatolt *E*) minta szerinti bélyegmentes „Határszéli úti igazolvány” állítható ki, mely igazolvány az illetőt 8 napon belül egyszeri ki- és belépésre jogosítja fel.

5. §.

Nem állítható ki úti igazolvány azok részére:

a) akik külföldre való utazásban a véderőtörvényen alapuló

állítási vagy szolgálati kötelezettségük teljesítése tekintetéből a fennálló szabályok értelmében korlátozva vannak;

b) akik ellen szabadságvesztéssel büntetendő cselekmény miatt büntetendő eljárás van folyamatban, nemkülönben az elítélteknek büntetésük végrehajtása előtt;

c) akik feltételes szabadságon vannak;

d) akik kivándorlási célzattal akarják az országot elhagyni;

e) a szülők nélkül kimenni akaró kiskorú nőszemélyek részére.

6. §.

Határszéli úti igazolványt állíthatnak ki:¹

a) az Utasítás 28. §-ának 3. pontja alapján, a Romániával és Szerbiával határos vármegyék alispánjai és törvh. joggal felruházott városok rendőrkapitányai.

E rendelet alapján:

b) a Romániával és Szerbiával határos vármegyék határszéli főszolgabírái és a határszéli városok rendőrkapitányai;

c) a predeáli nemzetközi és a csikgyimesi vasutállomáshoz kirendelt szolgabíró;

d) a vodiczai és vöröstoronyi határszéli rendőrbiztos;

e) az alsótölcsvári, gyergyótölgyesi, vulkáni, vöröstoronyi, piatraalbai, ósánczi és sósmezői belépő állomások vezetői vagy ezek helyettesei;

f) a bodzakrasznai, a gyergyóbékási és a Zabola község területén lévő Mikes-telepi mellékvámhivatalok vezetői, vagy ezek helyettesei.

Útlevel és útiigazolvány vizsgálata.¹

9. §.

Az útlevelek és útiigazolványok vizsgálatára e rendelettel felhatalmaztatnak:

a) a Predeálra, Orsovára és Csikgyimesre, Vöröstoronyba és Vodiczára kirendelt szolgabírák és határszéli rendőrbiztosok;

¹ A határszéli útiigazolványok kiállítását, továbbá az útlevel és útiigazolványok vizsgálatát ott a hol az 1903 : VIII. t.-cz. alapján határrendőrség állíttatott fel: — ez tartozik teljesíteni. Lásd az 1903 : VIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában 91.000/1905. B. M. sz. alatt kiadott Utasítás 15. §-át.

- b) a pancsovai rendőrkapitány ; -
- c) az Ósánczon, Csikgyimesen, Gyergyótölgyesen, Sósmezőn, Vulkánban, Piatraalban és Verestoronyban lévő belépő állomások vezetői és ezek helyettesei ;
- d) a Bodzakraszán, Felsőtöröcsváron és Gyergyóbékáson lévő mellékvámhivatalok vezetői és ezek helyettesei ;
- e) a szurduki vámkirendeltség vezetője és helyettese ;
- f) a Palánkon, Temeskubinban, Temesszigeten, Csucsobkán, Gucczán, Homoliczon és Musa-telepen lévő pénzügyőrségek vezetői és ezek helyettesei ;
- g) a Gyulafalván és a hozzátartozó Commandó-telepen, valamint a „Mikes-telepen“ lévő pénzügyőri szakaszvezetője és helyettese, végül
- h) *a csikkőkerti csendőrőrs vezetője és legénysége.*

10. §.

Az előbbi szakaszban megjelölt hatóságok és közegek az útlevelek és úti igazolványok felmutatását minden utastól, mikor ezek be- vagy kilépnek, szigoruan megkövetelni és azokat megvizsgálni kötelesek. Eljárásukban azonban előzékenységet és tapintatot tanusítani, az utasokat minden felesleges zaklatásoktól megkímélni és az útlevelek s útiigazolványok vizsgálatát oly gyorsan teljesíteni tartoznak, hogy az utasok — ha akadály fenn nem forog — utjokban késedelmet ne szenvedjenek.

Az útlevelek és útiigazolványok az e célra szolgáló bélyegzővel lebélyegzendők.

11. §.

Az útlevél vagy útiigazolvánnyal nem bírók visszautasítandók és a határátlépésben megakadályozandók.

Magyar állampolgár azonban, ha útlevéllal vagy útiigazolvánnyal nem is bír, a belépésben nem akadályozandó meg, ha magyar állampolgárságát és személyazonosságát igazolja, vagy legalább valószínűvé teszi.

12. §.

Aki hamisított vagy más nevére szóló útlevelet használ, útlevelét használatra másnak átengedte, magára vagy utitársára nézve hamis bejelentést tesz, avagy a határon útlevél vagy útiigazolvány

nélkül ki- vagy belép, — ha külföldi, feltétlenül, ha magyar állampolgár, csak akkor ha személyazonosságát igazolni nem tudja, — igazolás és az 1903 : VI. t.-cz. 15. §-ába ütköző kihágás miatti eljárás megindíthatása végett az illetékes rendőri hatóság elé állítandó.

Az útlevelel vagy igazolvány nélkül visszatért magyar állampolgár ellen, ha a határszéli hatóság rendőri büntető biráskodási joggal is bír, — az 1903 : VI. t.-cz. 15. §-ának 2. pontjába ütköző kihágás miatt az eljárás ez által azonnal megindítandó, ha pedig a határszéli hatóságnak rendőri büntető biráskodási joga nincsen, akkor a B) minta felhasználásával az illető az eljárásra illetékes rendőri hatóságnak feljelentendő.

Határforgalmi adatok gyűjtése.

13. §.

A határon átkelők nyilvántartása céljából :

2. az útleveelvizsgálatot teljesítő hatóságok és közegek az útlevelel be- és kilépőkről a D) minta szerinti nyilvántartást vezetik ;

3. a határszélen át belépő és kilépő összes egyénekről (tekintet nélkül arra, hogy az átlépés útlevelel, úti igazolvánnyal vagy a nélkül történt-e) a m. kir. központi statisztikai hivatal részére pedig az E) minta szerinti „Határszéli személyforgalmi kimutatás“-t állítják össze.

14. §.

A határon útlevelel be- vagy kilépőkről vezetett „Nyilvántartás“ (D. minta) az év végével lezárandó s az illető hatóság vagy közeg által irattárba helyezendő.

A m. kir. központi statisztikai hivatal részére készített kimutatások a következő hó 8-ig minden kísérő irat nélkül küldendők be a nevezett hivatalhoz.

A szakszempontról szükséges részletes felvilágosításokat, valamint az adatszolgáltatáshoz kellő nyomtatványokat is az adatgyűjtő közegek közvetlenül a m. kir. központi statisztikai hivaltól kapják.

B. minta a 71.500/1904., B. M. számú rendelet 12. §-ához.

A határszéli hatóság megnevezése.

..... szám.

Tek. rendőrkapitány
főszolgabíró úrnak

.....
A további szabályszerű eljárás megindíthatása céljából értesítem, hogy

.....
lakos f. évi hó n. Romániából
Szerbiából minden
igazolvány nélkül tért vissza.

Kelt 19..... évi hó n.

.....
(aláírás.)

149. Az 1903. évi V. törvényczikk:

Külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról.

1. §.

Külföldiek a magyar korona országainak bármelyik községében tartózkodhatnak.

2. §.

Ha külföldi a község területén bármily rövid időre is meg száll, úgy megérkezését, mint eltávozását köteles a szállásadó vagy megbízottja 24 óra alatt bejelenteni; és pedig :

kis- és nagyközségekben a községi (kör-) jegyzőnél ;
Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ujpesti ker. kapitányánál ;
városokban a rendőrkapitánynál ;

Budapest székesfővárosban a székesfővárosi m. kir. államrendőrség bejelentési hivatalánál.

A községi (kör-) jegyzők tartoznak a bejelentéseket 15 napon belül a főszolgabírónak, a határrendőrség hatósági területén a határszéli rendőrkapitánynak beterjeszteni.

3. §.

Ha a külföldi a község területén lakni szándékozik, ezt a szándékát a hatóságnál megérkezésétől számítandó 15 nap alatt bejelenteni, egyuttal személyazonosságát, valamint állampolgárságát és szükség esetén illetőségét és erkölcsi előéletét igazolni, s azt is kimutatni tartozik, hogy magát és családját tartósan fenntartani képes.

Az igazoláshoz szükséges okmányok beszerzéséhez 15 napi halasztás adható.

Ugyanily bejelentést kell tenni, ha a külföldi lakását a magyar korona országainak egy másik községébe teszi át.

4. §.

Ha a külföldi a 3. §-ban megszabott köteletségének eleget tett, erről neki a hatóság bizonylatot állít ki, melyet a hatósági közegek kívánatára bármikor felmutatni köteles.

6. §.

Az uralkodóház tagjainál megszálló külföldiek, továbbá azok, a kiket a területenkivüliség illet meg, végül a külföldi államoknak a magyar korona országai területén székelő és exequaturt nyert consulai a 2. és 3. §§-ban előírt bejelentés kötelessége alól ki vannak véve.

8. §.

A rendőri hatóság jogosítva van a bejelentések teljesítését közegei által úgy a szállodákban, mint magánházakban ellenőrizni.

10. §.

Az a külföldi, a ki magát kellően nem igazolja, a maga és családja fentartására szolgáló eszközöket ki nem mutatja, vagy a kinek az állam területén való tartózkodása az állam érdekeire, vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályos, az állam területéről a rendőri hatóság által bármikor kiutasítható, esetleg kényszer útján is eltávolítható.

11. §.

Az a szállásadó vagy megbízottja, a ki a nála megszállott külföldinek megérkezését és eltávozását e törvény 2. §-ában megszabott idő alatt be nem jelenti, vagy azt

a külföldit, a ki a bejelentéshez szükséges adatok szolgáltatását megtagadja, fel nem jelenti, kihágást követ el.

12. §.

Az a külföldi, a ki szállásadójának vagy megbízottjának, esetleg a hatóság vagy hatósági közeg felhívására a bejelentéséhez szükséges adatokat meg nem mondja, vagy valótlan adatokat mond be, kihágást követ el.

13. §.

Az a külföldi, a ki a lakási szándékát a 3. §-ban megszabott idő alatt be nem jelenti.

14. §.

Ebben a törvényben említett hatóság alatt értendők:

a) kis- és nagyközségekben a főszolgabíró; Ujpest és Rákospalota községekben a székes fővárosi m. kir. államrendőrség ujpesti ker. kapitánya;

b) városokban a rendőrkapitány;

c) Budapest székes fővárosban a 3., 4., 5. és 7. §-okra a tanács, — a 10. §-ra nézve a székes fővárosi m. kir. államrendőrség főkapitánya, illetve helyettese.

A határrendőrség hatósági területén a határszéli rendőrkapitány.

Ezeknek a hatóságoknak véghatározata ellen a felettes hatóságokhoz fokozatos felebbezésnek van helye.

16. §.

Az a külföldi, a ki igazolja, hogy lakási szándékát a hatóságnak bejelentette és hogy két év óta állandóan az ország területén lakik, az állampolgárookra nézve fennálló feltételek mellett települési engedélyért folyamodhatik.

A községi kötelékbe való felvételt azonban csak a

honosítás hozzájárultának feltétele mellett szerezheti meg, és a község a felvételt neki, ha már az országban öt évig lakott, kilátásba helyezheti, illetve a honosítás esetére megadhatja.

Sem települési engedély nem adható, sem a községi kötelékbe való felvétel kilátásba nem helyezhető annak a külföldinek, aki ezen törvény rendelkezéseinek nem tett eleget.

Ezen törvény életbeléptével az 1886. évi XXII. t.-cz. 15. §-a hatályon kívül helyezettik.

17. §.

Ezen törvény intézkedései által nem érintetnek azok a törvénybe becikkelyezett államszerződések, melyek megállapodásokat tartalmaznak azokra a feltételekre nézve, a melyek mellett a szerződő külföldi államok polgárai a magyar korona országai területén tartózkodhatnak és letelepedhetnek.

150. A m. kir. belügyminiszternek 1906. évi február hó 8-án kelt 90.000/III.—a./1905. számú körrendelete. „Külföldieknek a magyar korona országai területén lakhatásáról“ szóló 1903: V. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A m. kir. miniszterium 1906. évi február hó 5-én hozott minisztertanácsi határozattal a külföldieknek a magyar korona országainak területén lakhatásáról szóló 1903: V. t.-cz. életbeléptetésének idejét, annak 18. §-a alapján, 1906. évi márczius hó 1-ére tűzvé ki, ezen törvény végrehajtása tárgyában a mellékelt Utasítást bocsátom ki, mely a törvényt egyidejűleg lép életbe.

Az idegenek feletti rendészet kellő gyakorlása, mely rendészetet a most életbelépő törvény és a végrehajtási Utasítás hatályosan és részletesen szabályoz, kiváló fontossággal bír különösen nálunk, midőn egyrészt sajnosan tapasztaljuk, hogy az ország lakosságának nagy része idegenben keresi boldogulását, másrészt pedig, hogy az üresen hagyott házi tűzhelyeket kívülről beszívargó

jövevények igyekeznek elfoglalni. Kettőzött éberséggel kell tehát igyekeznünk, hogy a kifogás alá nem eső külföldi elemek a törvény 1. §-ában biztosított tartózkodási jogának teljes tiszteletben tartása mellett az idegen, olykor ellenséges indulatu, a községekre csak jogosulatlan terheket róvó, gyakran az állam biztonságát veszélyeztető jövevényekkel szemben az állam polgárainak társadalmi és gazdasági rendjét s így magának az államnak érdekeit is megóvjuk. Ez csak úgy érhető el, ha a közénk jövő idegenek és viszonyaik felül mindjárt tájékoztatást szerzünk s azokat, kik velünk élni akarnak, megválogatjuk. Erre pedig módot nyújt a törvényben és az Utasításban foglalt rendelkezések lelkiismeretes követése.

Szoros kötelességüknek tartásuk tehát a hatóságok és közegeik, hogy a területükre érkező külföldiekre nézve a törvény 2. és 3. §-ában előírt bejelentési kötelezettség pontos teljesítését a legszigorúbban ellenőrizzék, az előírt nyilvántartásokat lelkiismeretes pontossággal vezessék, a felsőbb hatóságok pedig az alárendelt hatóságokat ezen kötelességük pontos teljesítésében ellenőrizzék. E mellett ügyeljenek a hatóságok és közegeik arra, hogy eljárásukban a kellő mértéket mindig mindenkor megtartsák, különösen a törvény 10. §-ában nyert discretionális joguk alkalmazásával, ahol ezt a közérdek kívánja, mindig kellő gyorsasággal és nyomatékkal, azonban minden zaklatástól tartózkodva, az egyéni szabadság és magánérdekek lehető kimélésével járjanak el.

151. Utasítás a „Külföldieknek a magyar korona országai területén való lakhatásáról szóló 1903: V. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

A törvény célja.

1. §.

A T.¹ 1. §-ának ama rendelkezéséből, hogy külföldiek a magyar korona országainak bármelyik községében tartózkodhatnak, következik, hogy a külföldieknek itt tartózkodásához engedély nem kell. A külföldieknek költözködési szabadságát, a lakhely szabad megválasztásának jogát a törvény korlátozni,

¹ T. = 1903: V. törvenyczikk.

megnehezíteni nem czélozza: egyedül azt kívánja elérni, hogy minden külföldi itt tartózkodásáról a hatóság tudomással birjon és hogy azok, akiknek ittmaradása az állam biztonságára, a közbékére, avagy a községek anyagi érdekeire nézve nem kívánatos, itt ne tartózkodhassanak, ne lakhassanak, le ne telepedhessenek és bizonyos esetekben az állam területéről eltávolíthatók legyenek.

Külföldiek bejelentési kötelessége.

2. §.

A T. a fenti célból 2. §-ában elrendeli, hogy minden külföldinek az ország területére való lépését vagy eltávozását a szállásadó vagy megbízottja 24 óra alatt a helyi hatóságnak bejelenteni tartozik. A külföldiek tehát — úgy, mint eddig — engedély nélkül az ország területére léphetnek ugyan, de az, akinél megszállnak, köteles a külföldi érkezését és távozását a fenti idő alatt a következő 3. §-ban felsorolt helyi hatóság, illetőleg hatósági közeg tudomására hozni.

Hatóságok.

3. §.

A bejelentések átvételére és továbbítására illetékes *helyi hatóságok* a következők:

kis- és nagyközségekben a községi (kör-) jegyző; kisközségekben a bejelentések a községi birónak is átadhatók, aki azonban a bejelentést a körjegyzőnek még az nap elküldeni köteles;

Ujpest és Rákospalota községekben a székesfővárosi m. kir. államrendőrség ujpesti kerületi kapitánya;

városokban a városi rendőrkapitány.

A bejelentéseket azután a helyi hatóságok a T. 14. §-ában megjelölt *rendőrhatóságokhoz* továbbítják és pedig:

a községi (kör-) jegyzők, a főszolgabíróhoz;

ugy a községi (kör-) jegyzők, mint a városi rendőrkapitányok azon községekben és városokban, melyekre a határrendőrség hatásköre ki van terjesztve, a határszéli rendőrkapitánysághoz.

A külföldiek fogalmának meghatározása.

4. §.

Külföldinek tekintendő mindazon egyén, aki az 1879: L. t.-cz. értelmében magyar állampolgársággal nem bír. A külföldiek közé tartoznak az osztrák állampolgárok is.

Ellenben az 1903: V. t.-cziknek és ennek az Utasításnak szempontjából a magyar állampolgárokkal egy tekintet alá esnek azok a nem magyar állampolgárok, akik Ausztriával közös hatóságainknál vagy hivatalainknál vannak alkalmazva, vagy akik a közös hadseregnek vagy haditengerészetnek tényleges szolgálatában álló tagjai, vagy akik mint a közös ügyek tárgyalására kiküldetett osztrák bizottság (delegatio) tagjai jelennek meg a magyar állam területén.

A T. és ezen Utasítás helyes végrehajtásának szempontjából a külföldieknek két csoportját kell megkülönböztetni és pedig az ideiglenesen és az állandóan itt tartózkodókat.

Ideiglenesen itt tartózkodóknak veendő az a külföldiek, akik szórakozás, látogatás, üdülés, gyógyulás, ismeretszerzés, munkakeresés, üzletkötés valamely elvállalt munka vagy nyert megbízás teljesítése végett rövidebb ideig terjedő tartózkodásra utaznak az országba, a nélkül, hogy szándékuk lenne itt állandóan lakni vagy meglepedni.

Állandóan itt tartózkodók alatt pedig azon külföldieket kell érteni, a kik az országban állandóan lakni vagy legalább bizonytalan hosszabb ideig itt tartózkodni akarnak, és akik e szándékukat a helyi hatóságnál megérkezésüktől számítandó 15 nap alatt kijelentik (T. 3. §.), vagy pedig akinek e szándéka következtethető abból, hogy itt valamely városban, községben állandó lakást bérelnék, valamely rendszeres foglalkozást, ipart, kereskedést üznek, huzamosabb időre terjedő alkalmazást, munkát, szolgálatot vállaltak vagy hosszabb időig tartó vállalatba kezdtek, gazdasági életet, háztartást rendeztek be maguknak, — szóval akiknek életberendezéséből, állandó foglalkozásuk és tevékenységük kifejtéséből következtetve, állandó itt tartózkodási, lakási szándék méltán tehető fel.

A bejelentési kötelesség terjedelme.

5. §.

Az érkezés és távozás bejelentésének (2. §.), valamint a lakási szándék bejelentésének (15. §.) kötelessége általában minden külföldre kiterjed.

A T. 6. §-a szerint egyedül az uralkodóház tagjainál megszálló külföldiek, továbbá azok, akiket területenkivüliség illet meg, végül a külföldi államoknak a magyar korona országai területén székelő és exequaturt nyert consulai vannak a megelőző bekezdésben jelzett bejelentési kötelesség alól kivéve.

A magyar állam területén a nemzetközi jog értelmében területenkivüliséget élveznek: az idegen államfők és kíséretük (vagyis családjuknak és egyéb kíséretüknek tagjai), továbbá azok a diplomáciai tisztviselők (agens diplomatiques), kik amennyiben az alábbi 1., 2. vagy 3. osztályba tartoznak, Ő császári és apostoli királyi Felségénél, amennyiben pedig a 4. osztályba tartoznak, a közös külügyminiszternél akkreditálva vannak. A diplomáciai tisztviselők osztályozása a bécsi congressus alkalmával 1815 évi márczius 19-én megállapított szabályzat és az 1818. évi november hó 21-én Achenben kelt jegyzőkönyv szerint a következő:

1. a nagykövetek (ambassadeurs), valamint a pápai legátusok és nuntiusok;

2. a követek, akiket rendkívüli követeknek és meghatalmazott ministereknek is neveznek (envoyés extraordinaires et ministres plénipotentiaires); a pápai internuntiusok velük egy sorban állanak;

3. a ministerresidensek (ministres résidents);

4. a diplomáciai ügyvivők (charges d'affaires).

A területenkivüliség a diplomáciai missió vezetőjén kívül kiterjed:

a) családjának vele lakó tagjaira;

b) a missió tagjaira, a katonai és műszaki attachékat is ideértve, úgyszintén mindezen személyek családjának velük lakó tagjaira;

c) a missióhoz tartozó egyéb hivatalos személyzet tagjaira, ugymint titkárokra, irodatisztekre, lelkészekre, orvosokra;

d) a szolgaszemélyzet tagjaira.

Ha kétség támad az iránt, vajjon valamely személyt a területenkivüliség megillet-e, a belügyministerhez kell fordulni.

Consul alatt — ezen szakasz második bekezdésében — egy-

aránt kell érteni a főconsult, consult és alconsult (consul général, consul, vizeconsul).

A szállásadónak vagy megbízottjának az érkezés és a távozás bejelentésére vonatkozó kötelessége kiterjed — a fentemlitett kivételektől eltekintve — minden, az ország területén bárhol (városban, községben, puszta stb.) megszálló és távozó külföldre, bármily rövid ideig bármily célból és szándékból, akár fizetett lakásban, akár vendégként vagy rokonnál ingyen tartózkodott is itt a külföldi.

6. §.

A szállásadó vagy megbízottjának a bejelentés körüli mulasztása a T. 11. §-a alapján büntetendő kihágást képez, míg a külföldinek erre vonatkozó mulasztása vagy engedetlensége a T. 12. és 13. §-aiban van kihágásnak minősítve.

12. §.

Szálloda-, vendéglő- és minden nyilvános megszálló hely¹ tulajdonosa, illetőleg felelős megbízottja bejelentési lapok kiállításán kívül, a külföldiek rendszeres nyilvántartása céljából köteles külön összefűzött, megszámozott és a külföldiek lakásának ellenőrzésére illetékes elsőfokú rendőrhatalóság által láttamozott „Nyilvántartási könyv“-et vezetni. E könyvbe a bejelentési lapok adatai pontosan beirandók és abban a külföldi eltávozásának időpontja is, lehetőleg új tartózkodási hely megjelölésével, feltüntetendő.²

¹ Ezen §-hoz előfordult eset alkalmából a belügyminiszter 1908. június 14-én 62.932. sz. alatt a következő rendeletet intézte a IV. sz. csendőrkörülethez: 1908. évi május hó 17-én 2329. szám alatt kelt felterjesztésére a mellékelt iratok visszaküldése mellett, további eljárás végett értesitem a czimet, hogy a külföldiek lakhatásáról szóló 1903. évi V. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott 1905. évi 90.000. B. M. sz. rendelettel kiadott Utasítás 12. §-a értelmében a külföldiekről „Nyilvántartási könyv“-et csak azon korcsárosok tartoznak vezetni, akik a szállásadással iparszerűleg erre vonatkozó engedély alapján foglalkoznak. Ebből következik, hogy azon korcsárosok, akik magánlakásukon másoknak, esetleg külföldieknek is, erre vonatkozó külön engedély nélkül rendszeresen, tehát iparszerűleg szállást adnak, kihágást követnek el és ezért a főszolgabíróknál feljelentendők.

² Ugyanezen §. intézkedései alá vonattak oly gyár-, ipar- és bányatelepek tulajdonosai, a hol külföldiek nagyobb számban vannak alkalmazva, amennyiben a náluk alkalmazott külföldieknek tényleges szállásadói. — Oly telepek, vállalatok vezetői, tulajdonosai azonban, a kik a náluk alkalmazásban levő külföldiekről rendszeres törzslapokat vezetnek, s azokat a hatóságnak hivatalos vizsgálatoknál rendelkezésre bocsátják, „Nyilvántartási könyv“ külön vezetése alól felmenthetők. — (1906. június 16. kelt 29.807. sz. belügyministeri rend.)

13. §.

A külföldiek távozása távozást bejelentő lapon jelentetik be. E lapok kiállítása, azoknak megvizsgálása és a rendőri hatósághoz való beterjesztése körül ugyanazok a szabályok követendők, mint az érkezések bejelentésénél.

14. §.

Az előbbi szakaszokban foglalt eljárás követendő minden, akár ideiglenesen, akár állandóan itt tartózkodó külföldi bejelentésénél, illetőleg nyilvántartásánál.

Az a külföldi, akinek szállásadója nincsen, maga köteles a bejelentéséhez szükséges adatokat bemondani.

Az állandóan itt tartózkodni szándékozó külföldiekkel szemben követendő eljárás.

15. §.

Ha a külföldi, aki az 5. §. 2. bekezdésében említett kedvezményt igénybe nem veheti, a község területén állandóan tartózkodni, itt lakni akar, tartozik a T. 3. §-a értelmében ezt a szándékát a rendőrhatóságnál (17. §.) megérkezésétől számítandó 15 nap alatt bejelenteni, mely esetben személyazonosságát és állampolgárságát elfogadható módon, rendszerint okmányokkal, esetleg szavahihető tanukkal mindig igazolni kell.

Ha a rendőrhatóság szükségesnek tartja, a külföldit külön felhívhatja illetőségének és erkölcsi előéletének az igazolására is, ami csak megfelelő hiteles hatósági bizonyítványokkal történhetik. Ezenfelül felszólíthatja őt arra is, hogy megfelelő módon mutassa ki, mikép magát és családját fentartani képes, vagyis vagyoni viszonyai, anyagi eszközei olyanok, hogy a lakóhelyét képező községnek megterhelése nélkül meg tud élni.

A fentartási eszközök bírása nem feltétlenül bizonyos meghatározott összeg felmutatásától teendő függővé, hanem ezt a körülményt az itt lakni szándékozó külföldinek állása, foglalkozása, valamint a helyi viszonyok szerint kell megítélni, és ha az illetőnek esetleg állása, képzettsége, szakértelme és munkabírása — kifogástalan erkölcsi előélet mellett — nyilvánvaló vagy igazolást nyert, úgy a lakhatási bizonylat kiállítása akadályba nem ütközik.

Ha a lakási szándékát bejelentett külföldi személyazonosságának és állampolgárságának, valamint illetőségének és erkölcsi

előéletének, valamint vagyoni viszonyainak igazolására szükséges okmányokkal nem rendelkezik, azok beszerzésére neki 15 napi halasztás adható.

16. §.

Ha a külföldi magát kellően igazolni és fentartási eszközeit elfogadhatóan kimutatni nem képes, — feltéve, hogy kiutasítását, illetőleg eltávolítását állami, közrendi és közbiztonsági tekintetek sürgősen nem kívánják meg — a rendőrhatalóság jogosítva van az illetőnek állampolgársága, községi illetősége, előélete és anyagi viszonyai felől az illetőség és állampolgárság, esetleg az előbbi lakhely szerint illetékes hatóságnál felvilágosítást szerezni.

A hatóságnak azonban nem feltétlen kötelessége hivatalból beszerezni az itt lakni szándékozó külföldi személyi és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat; ez iránt rendszerint a külföldinek magának kell a szükséges lépéseket megtenni, annyival is inkább, mert ha a hatóság által kitűzött idő (15 nap) alatt az előirt adatok beszerzése iránt nem intézkedett, vagy állítólagos intézkedése eredményre nem vezetett, úgy ellene a T. 10. §-a alapján a kiutasítási, illetőleg eltávolítási eljárást haladéktalanul folyamatba lehet tenni.

17. §.

Midőn a külföldi a T. 3. §-a és az előbbi szakaszok szerint bejelenti, hogy a község (város) területén állandóan tartózkodni, lakni szándékozik, a rendőrhatalóság a lakási szándékról vele jegyzőkönyvet vesz fel.

Lakási szándék bejelentése kis- és nagyközségekben a jegyzőnél is történhetik. A felvett jegyzőkönyvet az említett helyi hatóságok, illetőleg közegek a rendőrhatalósághoz 24 óra alatt betérjeszteni tartoznak.

E jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell mindazokat az adatokat, melyet a T. és ezen Utasítás a külföldiek itt lakásának feltételei gyanánt megkövetel.

Ha a külföldi az itt lakhatás feltételeinek fennforgását igazolni tudja, e körülményt a rendőrhatalóság (kis- és nagyközségekben a jegyző) a jegyzőkönyvben külön feltünteti. A jegyzőkönyvet úgy ő, mint az illető érdekelt fél aláírja s ennek alapján a rendőrhatalóság a külföldinek a nem kifogásolható lakhatás bejelentéséről

a T. 4. §-ában említett lakási bizonylatot kiállítja, azt a külföldinek kiszolgáltatja és a bizonylat kiállításáról az érdekelt községet, illetőleg a városi tanácsot tudomás szerzés, esetleg a felebbezési jog gyakorolhatása céljából 8 nap alatt értesíti.

E bizonylat a külföldi igazolására és két év elteltével a település kérhetésére szolgál alapul.

18. §.

Ha a külföldi lakását az ország egy másik községébe teszi át, a lakási szándék bejelentésére és e szándék elfogadhatása körül az előbbi szakaszokban foglalt eljárás ismétlendő, épúgy, mintha a külföldi nem a magyar korona országainak valamelyik községéből, hanem közvetlenül külföldről költözött volna új lakhelyére. (T. 3. §.)

19. §.

A külföldi a hatósági közegek kívánatára a lakhatási bizonylatot bármikor felmutatni köteles.

Ugy a helyi, mint a rendőri hatóságok és közegeik azon külföldieket, kik lakási szándékukat be nem jelentették, figyelemmel tartoznak kísérni. Ha oly jelenségeket észlelnek, melyekből esetleges lakási szándék következtethető, irányukban a következő szakaszok értelmében járnak el.

Lakási szándék vélelmezhető az esetben is, ha a külföldi három hónapon túl valamely községben tartózkodik. Ennélfogva a hatóságok a külföldiek bejelentési lapjait negyedévenként átvizsgálni tartoznak.

20. §.

Ha a külföldi lakási szándékát a T. 3. §-ában előírt 15 nap alatt be nem jelenti, de ez a szándék az Utasítás 4. §-ának végső pontjában említett körülményekből következtethető, a rendőrhatalóság őt haladéktalanul felszólítani köteles, hogy e szándéka felől három nap alatt nyilatkozzék.

Ebben a felhívásban a rendőrhatalóság a külföldit arra is felszólítja, hogy személyazonosságát, állampolgárságát, illetőségét, erkölcsi előéletét és vagyoni viszonyait feltűntető hiteles okmányait 3 nap alatt mutassa be, vagy a hatóságnál személyesen megjelenve, hozza magával.

A személyesen megjelenő külföldivel a rendőrhatalóság szintén jegyzőkönyvet vesz fel és amennyiben a külföldi a T. 3. §-ában előírt lakhatási kellékeket kimutatja, részére a T. 4. §-ában és ez Utasítás 17. §-ában említett lakhatási bizonylatot kiadja.

21. §.

Ha az állandóan itt tartózkodni, lakni szándékozó külföldi lakási szándékát a T. 3. §-ában meghatározott 15 nap alatt be nem jelenti, ellene a T. 13. §-ába ütköző kihágás miatt a rendőri büntető eljárás nyomban megindítandó.

23. §.

A T. 10. §-a alapján a hatóság jogosítva van és köteles mindazon külföldiek kiutasítása, illetőleg kényszer útján való eltávolítása iránt is intézkedni, akinek az állam területén való tartózkodása az állam érdekeire vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályos ;

akiknek a személyi és vagyoni viszonyai felől szerzett értesülés ki nem elégítő, vagyha kedvező is, de az illetővel szemben azon alapos gyanu forog fenn, hogy magát és családját tartósan fentartani nem lesz képes s így előreláthatólag közsegélyre fog szorulni ;

végül a már lakhatási bizonylatot nyert, de időközben az állam érdekeire vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve aggályossá vált külföldiek is kiutasíthatók, illetőleg kényszer útján eltávolíthatók.

24. §.

A kiutasításról vagy eltávolításról a rendőri hatóság minden egyes esetben kellően indokolt és külön írásba foglalt határozatot hoz.

A határozatban utalni kell az 1879: XL. t.-cz. 70. §-ára, mely szerint az, aki a magyar állam területéről a hatóság által jogerejűleg kitiltatott és a tilalom tartama alatt oda a hatóság engedélye nélkül visszamegy: egy hónapig terjedő elzárással büntetendő.

25. §.

A külföldit, kinek kiutasítását a rendőri hatóság a T. 10. §-a alapján kimondta, csak abban az esetben lehet emiatt eltolonczolni vagy kényszerútlevéllal eltávolítani, ha a kiutasító határozat jogerőre emelkedése után az abban kitűzött határidő elteltével az ország területét el nem hagyja.

Ha azonban fontos állami vagy közérdekből szükségesnek mutatkozik, a határozat haladéktalanul is foganatosítható, amely esetben a végrehajthatóságot a határozat záradékában, vagy ha a végrehajthatóság szüksége későbbben merült fel, külön határozatban világosan és indokoltan kell kimondani. (1901 : XX. t.-cz. 8. §.)

Az állami érdekből történt minden egyes kiutasításról mindjárt az elsőfokú határozat meghozatala után azonnal sürgős jelentést kell tenni közvetlenül a belügyministerhez, akár éltek az I. fokú határozat ellen felebbezéssel, akár nem.

26. §.

A rendőrhatóság azon külföldieket, kik az állam érdekeire, vagy a közbiztonságra és a közrendre nézve veszélyesnek látszanak ugyan, de kikkel szemben a T. 10. §-a alapján alkalmazandó kiutasítást, illetőleg kényszer melletti eltávolítást indokoltnak nem látja, állandóan figyelemmel kísértetheti és a felügyelet alá helyezés eredményéhez képest ellenük bármikor eljárhat. Az ily külföldiek megfigyelése alkalmával szerzett és államrendőri szempontból fontossággal bíró tapasztalatokról a hatóság esetről-esetre a belügyministernek jelentést tesz.

A külföldiek nyilvántartásának ellenőrzése.

27. §.

Ugy a helyi hatóságnak, mint a rendőrhatóságnak nemcsak joga, de kötelessége is közegeik által szükség esetén bármikor meggyőződést szerezni arról (T. 8. §.), hogy a szállodákban, vendéglőkben, megszálló-helyeken és magánházakban megszállt külföldiek érkezésének és távozásának bejelentésére vonatkozó szabályok megtartatnak-e?

A szükség esetén teljesített ellenőrzéseken kívül azonban a

rendőri hatóságok a külföldiek nyilvántartására vonatkozó könyveket és bejelentési lapokat a szállodákban, vendéglőkben és megszálló-helyeken negyedévenként legalább egyszer megvizsgálni és az ottani adatokat saját adataikkal összehasonlítva, a nyilvántartás helyességét és lelkiismeretes vezetését rendszeresen ellenőrizni tartoznak. A megtörtént ellenőrzést a hatósági közeg a „Nyilvántartási könyv”-be mindig bejegyzi.

Magánházakban azonban e célból csak indokolt esetben jelenjenek meg, főként akkor, ha nyomatékos gyanú forog fenn arra nézve, hogy valamely külföldi érkezésének vagy távozásának bejelentésére vonatkozó kötelesség teljesítése körül a szállásadó vagy megbízottja mulasztást követett el és ez másképp, mint a hatósági közegnek személyes megjelenése által meg nem állapítható.

Ha a hatósági közeg arról értesül, hogy szállodában, vendéglőben, megszálló-helyen, magánházban, korcsmában, csárdában kávéházban vagy olyan nyilvános vagy közönségnek nyitva álló helyiségekben, melyekben tiltott szerencsejátékot üznek, vagy amelyek büntetéseket rendszerinti rejtekhelyéül szolgálnak, az érkezés bejelentése nélkül vagy a távozás bejelentése után külföldi tartózkodik, avagy külföldit rejtegetnek, úgy erről a hatósági közeg köteles személyes megjelenés által is meggyőződést szerezni.

A házkutatás elrendelése azonban, mely csupán szabályszerű határozattal történhetik, csakis a rendőrhatalóság jogosult, mely a házkutatás fogantatosításával saját hatósági közegeit, vagy szükség esetén erre vonatkozó utasítás mellett a m. kir. csendőrséget is megbízhatja.

A házkutatás fogantatosítására nézve egyebekben a csendőrségi (II.) szolgálati utasítás 123—124. §-ai megfelelően alkalmazandók.

Kihágások és azok megtorlása.

29. §.

A T. megszegésének eseteit és azok büntetését a T. 11., 12. és 13. §-ai állapítják meg.

A rendőri büntető eljárásnál a kihágási utasítás az irányadó.

30. §.

A T. 11., 12. és 13. §-aiban megállapított kihágások miatt az eljárás hivatalból indítandó meg, bármely módon jött is a kihágás az eljárásra hivatott hatóság tudomására.

31. §.

A felek az eljárásra hivatott hatóságok előtt a T. és ezen Utasítás értelmében teendő minden nyilatkozatot, beleértve a jogorvoslatok használatára vonatkozókat is, előszóval is megtehetik.

152. Az 1903: VIII. törvényczikk:

„A határrendőrségről.”

1. §.

A határrendészeti teendők ellátására állami határrendőrség állittatik fel.

2. §.

A határrendőrség feladata :

a) a határon átkelők figyelemmel kísérése, a határ mentén felmerülő, államrendészeti szempontból fontosabb mozzanatokról és eseményekről tájékozásszerzés és az észleleteknek az illetékes hatósággal való közlése ;

b) a külföldiek bejelentésére és lakhatására vonatkozó szabályok végrehajtása ;

c) a kémkedés megakadályozása, esetleg a kémeknek letartóztatása ;

d) a szomszéd állam lakói részéről személyek és tárgyak ellen jöhető erőszakos támadás meggátlása, különösen pedig katonai védművek, az ország határának megjelölésére szolgáló határjelek, jelzők, katonai vagy polgári hatóság által föllállított felmérési jelek megron-

gálásának, megsemmisítésének, vagy megváltoztatásának megakadályozása és feljelentése ;

e) kitiltott, rendőrileg kifogás alá eső és magukat igazolni nem tudó gyanus egyéneknek az állam területére belépésben való megakadályozása ;

f) nyomozott, vagy valamely büntető cselekménnyel gyanúsított s a törvények vagy a fennálló szabályok értelmében előzetesen letartóztatható egyéneknek a határszálen való letartóztatása ;

g) a határszálen letartóztatott s a tolonczszabályok rendelkezései alá eső egyének eltolonczolása, külföldről érkező tolonczok átvétele és tovább indítása ;

h) fegyverek, lőszerek és hadiszerek ki- vagy bevitelének ellenőrzése, valamint tilalom esetén ilyenek és más tárgyak kivitelének és behozatalának megakadályozása ;

i) hadköteles egyének kiszökésének megakadályozása ;

j) nőcsempészet meggátlása :

k) a határszáeli vasuti és gőzhajóállomásokon az államrendőri és közbiztonsági teendők ellátása s a közegészségügyi szabályok betartásának ellenőrzése ;

l) határszáeleken levő szállodák, vendéglők, korcsmák, kávéházak és egyéb nyilvános helyek ellenőrzése ;

m) azon határvonalon, ha útlevél kötelezettség áll fenn, az útlevelek vizsgálata, határátkelési igazolványok kiállítása ;

n) az útlevél-szabályok áthágása, tilos visszatérés, nőcsempészés, a külföldiek bejelentésére s lakhatására vonatkozó szabályok megszegése által elkövetett kihágások eseteiben első fokon való rendőri büntető bíraskodás ;

o) a csempészet megakadályozásában való közreműködés és az erre hivatott közegek támogatása.

3. §.

A határrendőrség hatósága közvetlen a határszálen fekvő, összes községekre és városokra; valamint a határszél közelében fekvő s a külfölddel élénk összeköttetésben álló községekre és városokra terjed ki.

4. §.

A határrendőrség jogosítva van az e törvény által hozzáutalt ügyekben a területén levő csendőrség és helyi rendőrség közreműködését közvetlenül igénybe venni.

5. §.

A határrendőrség a határszéli rendőrkapitányságokból áll, a melyeknek számát, működési területét és székhelyét a belügyminister rendeletileg állapítja meg.

6. §.

Az egyes határszéli rendőrkapitányság élén egy-egy határszéli rendőrkapitány áll, a ki alá kellő számú tiszti, biztossági és szolgaszemélyzet van rendelve.

A határszéli rendőrkapitányságok személyzetét a belügyminister nevezi ki.

7. §.

Egyes jelentéktelenebb határszéli pontokon a határrendészeti teendők részbeni ellátásával a belügyminister által más állami vagy törvényhatósági és községi közegek is megbízhatók, akik e feladatuk tekintetében az illetékes határszéli rendőrkapitánynak lesznek alárendelve.

153. A m. kir. belügyministernek 1905. évi deczember hó 29. 91.000. szám alatt kelt körrendelete a határrendőrségről szóló 1903: VIII. t.-czikk életbeléptetése és végrehajtása tárgyában.

1. A törvény 5. §-a alapján 12 állami határszéli rendőrkapitányságot állítok fel.¹

Ezeknek székhelyét, működési területét és kirendeltségeit a következőleg állapítom meg:

I. Máramarosszigeti határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Máramarossziget.

*Hatósági területe:*¹ Máramarossziget város és Máramaros vármegyéből a Tisza és Visó folyóktól a határ felé fekvő összes községek.

Kirendeltségek: *Felsővisó, *Körösmező és *Ökörmező községekben.

II. Munkácsi határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Munkács.

Hatósági területe: Munkács és Beregszász városok, Beregmegyéből a felsővereczeki és szolyvai járások, azonkívül a latorczai járásból: Klastromalja, Oroszvég és Órhegyalja (Podhering) és a felvidéki járásból Bilke.

Kirendeltségek: *Alsóvereczke, Volócz községekben.

III. Ungvári határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Ungvár.

Hatósági területe: Ungvár város, Ung vármegyéből a breznai és a perecsényi járások és a szobránczi járásból az alsóhunkóczi és felsőhalasi körjegyzőségek és Szobráncz község, továbbá Zemplén vármegye homonnai járásából a felsőcsebényi, mezőlaborczi, viravai, koskóczi és izbugyaradványi körjegyzőségek, szinnai járásból a papházi, czirokaófalusi, méhesfalvai, utczási és nagypolányi körjegyzőségek.

Kirendeltségek: *Nagybrezna és *Mezőlaborcz községekben.

IV. Bártfai határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Bártfa.

Hatósági terület: Bártfa város, Sáros vármegyéből a makóviczi járás, a szekcsői járásból a bártfavidéki, gáboltói lukói, mal-

¹ A Kassa székhellyel később felállított határszéli rendőrkapitányságot illetőleg lásd a hátrább közölt 1907. évi márczius 20-án kelt 30.194/V.—a. és 1908. július 9-én kelt 29.383/V.—a. számú belügyministeri körrendeletet.

Jegyzet. A * jelölt kirendeltségek a határszéli rendőrkapitányságokkal egyenlő hatáskörű rendőri hatóságot képeznek.

czói, richwaldi és sverzsói körjegyzőségek, a felsőtarczai járásból Héthárs nagyközség, a berzeviczei, csircsi, daróczi, héthársvidéki kislipniki, palocsai és plavniczai körjegyzőségek, továbbá a sirokai járásból az alsósebesi körjegyzőség; azonkívül Szepes¹ vármegyéből a szepesfalui járásban levő szepesófalu, nagylipniki nedecz, fridmani és tripsi körjegyzőségek, továbbá az ólublói járásból Szulin nagyközség s a misei és járembinai körjegyzőségek, végül Ólubló város.

Kirendeltségek: *Felsővizköz, *Lubotény községekben. (Felsővizköz, Lubotény.)

V. Zsolnai határszéli rendőrkapitányság. Székhelye Zsolna.

*Hatósági területe:*¹ Zsolna nagyközség, továbbá Trencsén vármegyéből a Vág és Kisucza folyók jobb oldalán a határig fekvő községek, Árva vármegyéből a námesztói és trsztinai járasok, végül Turócz vármegyéből Ruttká község.

*Kirendeltség:*¹ *Csáczá és Ruttká községekben.

VI. Pozsonyi határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Pozsony.

Hatósági területe: Pozsony város, Pozsony vármegye pozsonyi járásból Dévény és Magasfalu községek és a dévényujfalusi körjegyzőség; a malaczkai járásból a magyarfalusi s nagylénárdi körjegyzőségek, Gajár, Szentjános, Burszentgyörgy, Székelyfalu és Kukló községek, azonkívül Nyitra vármegyéből Szakolcza r. t. város, továbbá Kutti, Holics és Verbócz községek.

*Kirendeltség:*¹ *Szakolczán.

VII. Soproni¹ határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Sopron.

Hatósági területe: Sopron város, Sopron vármegyéből Nagymarton. Lajtaszentmiklós nagyközségek: kaboldi körjegyzőség Landsér (Virály), Karló és Savanyúkút községek, továbbá Lajtaufalu, Fehéregyháza, Stoczing, Loretto, Lajtapordány, Vimpác, Szarvkő, Büdöskút, Völgyfalra községek, azonkívül Moson vármegyéből Királyhida, Császárkőbánya (Királyudvar), Sásony, Nyulas, Pándorf, Lajtaufalu, Gáta, Körtvélyes (Nemesvölgy), Köpcseny községek, végül Vas vármegyéből: Pinkafő és Gyanafalva.

¹ A később bekövetkezett változásokat a folytatólag hátrább közölt, 1907. január 18-án kelt 105.106/V—a/906. és 1908. július 9-én kelt 29.383/V-b. számú belügyministeri körrendelet tartalmazza.

Jegyzet. A * jelölt kirendeltségek a határszéli rendőrkapitányságokkal egyenlő hatáskörű rendőri hatóságot képeznek.

*Kirendeltségek*¹: *Királyhida, *Nagymarton, Lajtauifalu, Pinkafő és Gyanafalva községekben.

VIII. Pancsovai¹ határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Pancsova.

Hatósági területe: Pancsova város, Torontál vármegyéből a pancsovai járás és az antalfalvi járásból Torontálvásárhely, Temes vármegyéből Fehértemplom város, a fehértemplomi járásból Palánk, Krusicza és Vracsevgáj, végül a kubini járásból Dubuvác, Gálya, Temessziget, Temeskubin, Székelykeve, Bavaniste, Plesicz, Deliblát és Mramorak községek.

IX. Orsovai határszéli rendőrkapitányság: Székhelye: Orsova.

Hatósági területe: Krassó-Szörény vármegyéből az ujmolldvai és orsovai járasok; a teregovai járásból: a kornyarévai körjegyzőség, Ruszka, Fényes, Ujszadova és Illova községek; a karánsebesi járásból: Verczerova, Borlova, Mörul és Marga községek, Hunyad vármegyéből: a petrozsényi járás.

Kirendeltségek: Báziás, *Petrozsény községekben és Vodiczán.

X. Brassói határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Brassó.

Hatósági területe: Szeben vármegye szászsebesi járásból: Sugág és Lomány községek; a szerdahelyi járásból: Ród, Polyán és Zsina; a selistyei járásból Szelyiste, Gális, és Tiliska; a nagydisznódi járásból Porcsesd, Boicza és a verestoronyi vasuti állomás és Vámtelep, Felek, Alsósebes, Kistalmács, Nagydisznód, Vesztény, Czód és Resinár községek és rakoviczai körjegyzőség; Fogaras vármegye fogarasi járásából a hersényi, nagyberivoji és vajdarécsei körjegyzőségek, az alsóárpási járásból: Alsóárpás nagyközség, az alsóporumbáki, alsóucsai, dragusi, szkoreii és strezakerczisorai körjegyzőségek és a töröcsvári járásból Zernest nagyközség, a törösvári és felsőtöröcsvári körjegyzőségek, továbbá Brassó város, Derestyé, Alsótömös és Felsőtömös telepekkel és Brassó vármegye egész hétfalusi járasa; és a felvidéki járásból: Rozsnyó és keresztényfalva, végül Háromszék vármegye kézdi járásból Sósmező és Bereczk.

¹ A később bekövetkezett változásokat a folytatólag hátrább közölt, 1907. január 18-án kelt 105.106/V—a/906. számú belügyministeri körrendelet tartalmazza.

Jegyzet. A * jelölt kirendeltségek a határszéli rendőrkapitányságokkal egyenlő hatáskörű rendőri hatóságot képeznek.

nagyközségek, az esztelneki, lemhényi és ozsdolai körjegyzőségek; az orbai járásból: Zágon nagyközség és a sepsi járásból Magyarbodza nagyközség és a bodolai körjegyzőség.

Kirendeltségek: *Predeál, *Verestorony határállomásokon.

XI. Beszterczei határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Besztercze.

Hatósági területe: Besztercze város és Besztercze-Naszód vármegyéből: a radnai és rádi járás, továbbá Csik vármegye gyergyótölgyesi járásából: Gyergyótölgyes és Gyergyóbékás nagyközségek és a borszéki körjegyzőség; a felcsiki járásból Gyimesbükk nagyközség, a csikgyimesközéploki, a szépvízi és a várdotfalvai körjegyzőségek.

Kirendeltségek: Gyimesbükk és Gyergyótölgyes községekben.

XII. Fiumei határszéli rendőrkapitányság. Székhelye: Fiume.

Hatósági területe: Fiume város és kerülete.

154. Az 1907. január 18-án kelt 105,106/V—a/1906. B. M. számú körrendelet. A határrendőrségi törvény életbeléptetése tárgyában kiadott 91,000/1905. B. M. számú körrendelet egyes intézkedéseinek megváltoztatása, illetőleg hatályon kívül való helyezése.

(Valamennyi törvényhatóságnak [Fiume város kivételével] és az összes határszéli rendőrkapitányoknak.)

Az 1903: VIII. t.-cz. 5. §-a alapján Trencsén vármegyéből Tepla, Őrlak, Szentistvánpatak, Zsolnabánfalva és Bicsefalva községeket a zsolnai,

a soproni határszéli rendőrkapitányság hatósági köréből való egyidejű elvonás mellett Moson vármegyéből Királyhida, Császárkőbánya [Királyudvar], Sásony, Nyulas, Pándorf, Lajtafalva, Gáta, Körtvélyes [Nemesvölgy], Köpcseny községeket a pozsonyi,

Zala vármegyéből Csáktornya nagyközséget és a csáktornya-vidéki körjegyzőséghez tartozó községeket a soproni határszéli rendőrkapitányság hatósági körébe bevonom, továbbá a zsolnai határszéli rendőrkapitányság ruttkai, a pozsonyi határszéli rendőrkapitányság szakolczai, a soproni határszéli rendőrkapitányság nagymartoni és lajtafalusi kirendeltségeit beszüntetem és a zsolnai

Jegyzet. A * jelölt kirendeltségek a határszéli rendőrkapitányságokkal egyenlő hatáskörű rendőri hatóságot képeznek.

határszéli rendőrkapitányság területén Trsztena, a pozsonyi határszéli rendőrkapitányság területén Kutti, a soproni határszéli rendőrkapitányság területén Csáktornya és végül a pancsovai határszéli rendőrkapitányság területén Temeskubin községekben határrendőrségi kirendeltségeket szervezek.

Ezen rendeletem az 1907. évi április 1-én lép hatályba, mely időponttal az 1905. évi december 29-én kelt 91,000. B. M. számú körrendelet vonatkozó rendelkezéseit hatályon kívül helyezem.

Ezuttal közlöm, hogy a 91,000/1905. B. M. számú körrendelettel szervezett határrendőri kirendeltségek közül eddig a felsővisői körösmezői, ökörmezői, alsóvereczkei, nagybereznai, mezőlaborczi, lubotényi, csáczai, szakolczai, királyhidai, nagymártoni, petrozsényi, verestoronyi, predeáli, gyimesbükki kirendeltségek vezetői lettek az idézett körrendelettel kiadott Utasítás 25. §-ának negyedik bekezdése alapján első fokon való rendőri bíráskodásra és tolonczeljárásra fölhatalmazva és hogy 1907. április 1-én kezdődő hatálylyal még a trsztenai, csáktornyai és gyergyótölgyesi kirendeltségeket fogom első fokon való rendőri bíráskodásra és tolonczeljárásra felhatalmazni.

155. Az 1907. márczius 20-án kelt 30,194V—a/1907. B. M. számú körrendelet. Kassa¹ székhelylyel határszéli rendőrkapitányság szervezése. (Valamennyi törvényhatóságnak, az összes határszéli rendőrkapitányoknak és a székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányának.)

Az 1903 : VIII. t.-cz. 5. §-a alapján Kassa székhelylyel határszéli rendőrkapitányságot szervezek.

Ezen kapitányság hatósági területét képezik :¹

Kassa szabad királyi város, Abuj-Torna, Sáros, Szepes és Liptó vármegyéknek azon községei és rendezett tanácsú városai, amelyek a kassa-oderbergi vasut Kassán kiinduló és Aboson, Poprádon, Rózsahegyen keresztül Liptó vármegye határáig húzódó fővonalán, továbbá a poprádvölgyi helyi érdekű vasutnak poprád—podolini vonalán vasuti állomásokat képeznek, továbbá Liptó és Szepes vármegyéknek a fentjelölt két vasuti vonaltól és a Poprád folyótól az ország határa felé eső területre és végül Szepes vármegyéből Ólubló város.

¹ A később bekövetkezett változást a folytatólag közölt 1908. július 9-én kelt 29.383/V. b. sz. belügyminiszteri körrendelet tartalmazza.